

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 27, No 4 (1976)

*Υπεύθυνοι συμφώνως τῷ νόμῳ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 Ἐπιστημονικόν Σωματεῖον ἀνεγνωρισμένον, ἀριθ. ἀποφ. 5410/19.2.1925 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.
 Πρόεδρος διὰ τὸ ἔτος 1976:
 Κων. Ταρλατζής

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ἐκδίδεται ὑπὸ αἰρετῆς πενταμελούς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς (Σ.Ε.) μελῶν τῆς Ε.Κ.Ε.
ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ὁ Πρόεδρος τῆς Σ.Ε. Λουκᾶς Ἐσταθίου, Ζαλοκώστα 30, Χαλάνδρι
Μέλη Συν/κῆς Ἑκ.:
 Χ. Παππούς
 Μ. Μαστρογιάννη
 Κ. Σαταρίδης
 Α. Σαβάνης

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση:
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Ε.Π.Ε.
 Ζαλοκώστα 5 - Ἀθήναι - Τηλ. 3631.675
ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Ἀθήναι
ΗΜΕΡ. ΤΥΠΩΣΕΩΣ: Δεκέμβριος 1976

Ταξ. Διεύθυνσις:
 Ταξ. Θυρίδ 546
 Κεντρικὸν Ταχυδρομεῖον
 Ἀθήναι

Συνδρομαί:

Ἔτησις ἐσωτερικῶν	δρχ.	300
Ἔτησις ἐξωτερικῶν	»	450
Ἔτησις φοιτητῶν ἡμεδαπῆς	»	100
Ἔτησις φοιτητῶν ἀλλοδαπῆς	»	150
Τιμὴ ἐκάστου τεύχους	»	75
Ἰδρύματα κλπ.	»	500

Address: P.O.B. 546
 Central Post Office
 Athens - Greece

Redaction: Dr. L.Efstathiou
 Zalokosta 30,
 Halandri
 Greece

Subscription rates:
 (Foreign Countries)
 \$ U.S.A. 15 per year.

Δελτίον ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
 ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
 ΤΟΜΟΣ 27   Ὀκτώβριος - Δεκέμβριος
 ΤΕΥΧΟΣ 4   1976

Bulletin OF THE HELLENIC VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
 SECOND PERIOD
 VOLUME 27   October - December
 No 4   1976

Ἐπιταγῆ καὶ ἐμβόσματα δεόν ὅπως ἀποστέλλονται ἐπ' ὄνοματι κ. Ἰγν. Ἀξιώτη, Ἐργαστήριον Ἴων, Ἀγία Παρασκευῆ - Ἀττικῆς.

The Veterinary Profession in Greece. Review of the Present and Prospects for the Future. II. Duties and Responsibilities

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Κ. ΧΑΤΖΗΟΛΟΣ

doi: [10.12681/jhvms.21267](https://doi.org/10.12681/jhvms.21267)

Copyright © 2019, ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Κ. ΧΑΤΖΗΟΛΟΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

XATZHOLOS B. K. (2019). The Veterinary Profession in Greece. Review of the Present and Prospects for the Future. II. Duties and Responsibilities. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 27(4), 243–270. <https://doi.org/10.12681/jhvms.21267>

**ΤΟ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ
ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ**

II. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΥ

Ἐπὶ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Κ. ΧΑΤΖΗΟΛΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Maryland Η.Π.Α. (Συντ.)

**THE VETERINARY PROFESSION IN GREECE
REVIEW OF THE PRESENT AND PROSPECTS FOR THE FUTURE**

II. Duties and Responsibilities

By

BASIL C. HATZIOLOS

Professor (Ret.), Maryland University, U.S.

SUMMARY

The new duties and responsibilities of the veterinary profession resulting from scientific, technological, and social progress are discussed. Among the subjects dealt with are: unification of the veterinarians under a distinct, independent, and self-governing organization; preservation of the prestige and dignity of the profession; conscientious performance of duties guided by high moral and genuinely patriotic motivation; elimination of illegal use of drugs; eradication of zoonosis; development of healthy and fixed genotype experimental animals; promotion of veterinary medicine for pets; orientation toward and participation in biomedical and biological research; organization of group therapy and preventive veterinary medicine; reduced cost of treatment, increased efficiency, and reasonable fees for services rendered.

Furthermore, recognition of the various specializations is suggested. Particular emphasis is made of two areas of responsibility which should fall within the purview of the veterinarians but which the agronomists have arrogated to themselves: (a) development of productive live stock readily adaptable to the Greek environment in order to enhance the output of this vital nutritional source, and (b) utilization of artificial insemination in order to accelerate (a) above. Also pointed out is the significance of the improvement of public health and of veterinarian participation in ecological research.

Finally, discussion is made of the interrelationships of veterinarians, agronomists, physicians, pharmacists, zoologists, and directors of societies for animal protection. Also discussed is the possibility of using technicians in the veterinary profession.

ΜΕΡΟΣ Β΄

Διατήρησις Ἐνότητος.

Πρὸς ἐπιβίωσιν καὶ προώθησιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ θεσμοῦ τοῦ κλάδου μας ἐπιβάλλεται, ὅπως παραμεινώμεν ἐντὸς τοῦ κυρίου ρεύματος τῶν ἐπιδιώξεων τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐν γένει τῶν ὑποδείξεων τῆς προόδου.

Σήμερον μὲ τὴν ὑπάρχουσαν τάσιν πρὸς συγχώνευσιν τῶν μικρῶν ὁργανώσεων καὶ ὀλοκλήρωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτῶν εἰς ἓνα ὁργανισμόν χρειάζεται, ὡς ἀνεφέραμεν ἄλλαχού, ὅπως καταβάλωμεν καὶ ἡμεῖς προσπάθειάς διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἀκεραιότητός μας καὶ συσπείρωσιν ὅλων τῶν κτηνιάτρων εἰς ἓνα εὐκρινῶς διακρινόμενον, ἀνεξάρτητον ἢ αὐτοκυβερνώμενον ὁργανισμόν.

Ὡς ἐλέχθη εἰς προηγούμενον ἄρθρον, μεγάλη προσοχὴ δεόν νὰ δοθῇ κατὰ τὴν δημιουργίαν τῶν διαφόρων εἰδικῶν κτηνιατρικῶν ὀμίλων, καθ' ὅσον ὁ διαχωρισμὸς τοῦ κλάδου μας εἰς εἰδικότητας δημιουργεῖ μεγάλας δυσκολίας ἀπὸ ἀπόψεως ὁργανωτικῆς ἐνότητος.

Δεόν νὰ σκεφθῶμεν τί ἀκριβῶς θὰ συμβῇ μὲ τὸ ἐπάγγελμά μας, ἐὰν φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ μὴ γνωρίζῃ ὁ εἰς κτηνίατρος εἰς τί ἀσχολεῖται ἢ εἰς τί ἐνδιαφέρεται ὁ γείτων συνάδελφός του, ἢ ἀκόμη νὰ μὴ κατανοῇ τὴν ἐργασίαν τούτου.

Εἶναι προφανές ὅτι, ἐὰν μία οὐσιώδης εἰδικότης τοῦ κλάδου μας ὡς π. χ. ἡ κτηνιατρικὴ πειραματοζῶων, ἡ ὁποία ὡς θὰ ἴδωμεν ἄλλαχού, μᾶς συνδέει στενῶς μετὰ τῆς ἱατρικῆς καὶ τῆς βιολογίας, ἤθελεν ἀποσπασθῆ ἀπὸ τὴν ὑποστηρίζουσαν αὐτὴν ἐπιστήμην καὶ ἀπὸ τὴν ὁργανωτικὴν διάρθρωσιν τοῦ κυρίως κτηνιατρικοῦ κλάδου, αὕτη ἀσφαλῶς γρήγορα θὰ ἐξαφανισθῇ καὶ δὲν θὰ ὑφίσταται πλέον ὡς διακεκριμένη κτηνιατρικὴ εἰδικότης, ἀλλὰ θὰ μεταβληθῇ εἰς μίαν τοιαύτην τῆς ἱατρικῆς ἢ τῆς βιολογίας. Αὐτὸ θὰ συμβῇ καὶ μὲ τὰς ἄλλας εἰδικότητας τῆς κτηνιατρικῆς, ἐὰν τὰς ἀγνοήσωμεν. Οὐδεμία εἰδικότης εἶναι τόσον μεγάλη καὶ ἀρκούντως ἰσχυρά, ὥστε ν' ἀντιπροσωπεύῃ τὴν Κτηνιατρικὴν ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς. Ἡ κτηνιατρικὴ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ εὐημερῇ μόνον, ὅταν ἀποτελῇ ἐν καλῶς ὁργανωμένον καὶ ἠνωμένον ἐπάγγελμα.

Ἡ ἐνότης τοῦ ἐπαγγέλματος δεόν νὰ στηρίζεται, ὡς ἀναφέρομεν, εἰς τὴν ἀμοιβαίαν συμφωνίαν «ὅτι εἴμεθα κατὰ πρῶτον κτηνίατροι» καὶ μετὰ εἰδικοί. Χρειάζεται προσπάθεια νὰ κατανοήσωμεν ὅτι ἐκάστη εἰδικότης, ὅσον μεγάλη καὶ ἐὰν εἶναι, προώριστα νὰ «μαρανθῇ» ἐὰν ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὰς ρίζας, αἱ ὁποῖαι εἶναι κοιναὶ δι' ὅλους μας.

Σχετικῶς μὲ τὴν ἀνάπτυξίν μας, αὕτη δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι ἐξαρτᾶται, τόσον ἐκ τῆς συνεχοῦς προόδου τῆς ἐπιστήμης, τῆς πείρας, τῶν εὐρειῶν γνώσεών μας καὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν λύσιν τῶν κοινωικῶν, πολιτικῶν, πολιτιστικῶν καὶ τεχνολογικῶν προβλημάτων.

Οὐχ ἦττον προσοχή χρειάζεται καὶ διὰ τὴν πρόληψιν μιᾶς ἦττον ἐποικοδομητικῆς συμπεριφορᾶς ἐνίων συναδέλφων, οἱ ὅποιοι προσπαθοῦν νὰ μειώσουν τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν καὶ δρᾶσιν ἄλλων συναδέλφων πρὸς ὄφελός τῶν ἢ δι' ἄλλην αἰτίαν, καθ' ὅσον μία τοιαύτη διαγωγὴ, ὄχι μόνον τυγχάνει καταδικαστέα καὶ ἀποβαίνει περισσότερον μειωτικὴ δι' αὐτὸν τοῦτον τὸν κατηγοροῦντα, ἀλλὰ καὶ προκαλεῖ δυσμενῆ ἀντίκτυπον καὶ κλονίζει τὴν ἐκτίμησιν τοῦ κοινοῦ καὶ ὑποσκάπτει τὸ γόητρον ὀλοκλήρου τοῦ κλάδου.

Κοινωνικὴ Σημασία τῆς Νεωτέρας Κτηνιατρικῆς.

Τὸ γόητρον καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια ἐκάστου κλάδου συνδέεται στενῶς μὲ τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν διαπρεπόντων ἐπιστημόνων εἰς τὸν τομέα αὐτὸν τῆς ἐπιστήμης.

Χρειάζεται πρὸς τοῦτο ἀτομικὴ κλίσις δι' ἓνα εὐρὺ υπόστρωμα γνώσεων καὶ ἐν συνδυασμῷ, ἰκανότης χρησιμοποίησεως τῶν γνώσεων τούτων ἐπωφελῶς. Τὰ ἐνδιαφέροντα ταῦτα προσόντα ἔχουν ἀπὸ κοινοῦ ἄτομα ἀνωτέρας διορατικότητος καὶ φυσικοῦ χαρίσματος.

Ὁφείλομεν, ὅθεν, ὅπως καταστήσωμεν γνωστὸν εἰς τὸ κοινὸν ὅτι τὰ μορφωτικὰ ἐφόδια, ἢ προπόνησις καὶ τὰ πνευματικὰ χαρίσματα τῶν ἀτόμων τὰ ὅποια ἐγένοντο δεκτὰ εἰς τὸ κτηνιατρικὸν ἐπάγγελμα, ἴστανται ἐξ ἴσου ὑψηλὰ ὅπως εἰς τὸ ἱατρικὸν τοιοῦτον, ἢ τὸ τῶν ἄλλων συναφῶν ἐπιστημόνων. Ὁ σημερινὸς κτηνίατρος μὲ τὰς γνώσεις του καὶ τὴν εὐρείαν μόρφωσίν του δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς διδάκτωρ βιοϊατρικῆς.

Ἡ σημασία τῆς νεωτέρας κτηνιατρικῆς ἔχει ἤδη ἀναγνωρισθῆ πρὸ πολλοῦ εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας. Ἴατροί, κτηνίατροι καὶ ἄλλοι ἐρευνηταὶ ἱατρικῶν ἐπιστημῶν συμβάλλουν, ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν, τὴν διάδοσιν θεραπευτικῶν γνώσεων καὶ μεθόδων, ἐπωφελῶν διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ γεγονός τοῦ ὅτι ἡ ἱατρικὴ καὶ ἡ κτηνιατρικὴ ἔχουν τὴν ἰκανότητα νὰ ἐλέγχουν — κυρίως εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας — τὰς μεταδοτικὰς καὶ τὰς ἐκ κακῆς ἢ πλημμελοῦς διατροφῆς νόσους ἀνθρώπων καὶ ζώων, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ὑφῆσιν τῆς πιέσεως τῆς ἐκ τῶν προβλημάτων τοῦ λοιμοῦ καὶ λιμοῦ ἐξασκουμένης ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν. Ἐξ ἀντιθέτου, δέον νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κτηνιάτρων εἶναι μικρὸς καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐπίδρασις τούτων ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἐκτὸς τῶν ἄλλων κοινωνικῶν μεταβολῶν προώριστα ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ εἶναι περιωρισμένη. Ἐν τούτοις, ὑπάρχει πάντοτε δυνατότης διὰ μεγαλυτέραν συμβολὴν τῆς κτηνιατρικῆς εἰς τὰς βασικὰς ἐρεῦνας τῶν τομέων τῆς βιολογίας καὶ τῶν ἱατρικῶν ἐπιστημῶν. Ἐπιβάλλεται, ὅθεν, εἰς τοὺς κτηνιάτρος, ὅπως

ἐπιδεικνύωσι, πρὸ πάντων εἰς τοὺς νεαροὺς ὑποψηφίους, τοὺς σκοπεύοντας νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν κλάδον, τὴν ἐξ ἔντατικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποκτηθεῖσαν μόρφωσιν καὶ πεῖραν τῶν.

Ὡς πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν εἰκόνα οἱ κτηνίατροι, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἐπιστήμονες, ἐνδιαφέρονται πολὺ διὰ τὴν διατήρησιν μιᾶς καλῆς τοιαύτης εἰκόνας, ἀνταξίας, μέλους υἱοῦς καὶ εὐγενοῦς ἐπαγγέλματος. Χρειαζέται πρὸς τοῦτο προσοχή, διότι εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ κτηνίατρος ἐργάζεται μόνος του καὶ ἀδιαφορεῖ διὰ τοὺς συναδέλφους του, αὐτομάτως δημιουργεῖται ἀνησυχία εἰς τὸν κλάδον ἐκ τοῦ κινδύνου ἀλλοιώσεως τῆς εἰκόνας αὐτοῦ. Ἄπ' ἐναντίας, ἐὰν ὅλοι οἱ συναδέλφοι ἐπιδεικνύωσι συνεργασίαν καὶ ἀλληλεγγύην, τότε ἡ ἐπαγγελματικὴ εἰκὼν δι' ὅλους μας θὰ ἐξακολουθῇ νὰ παραμένῃ ἐλκυστικὴ καὶ νὰ γίνεται συνεχῶς περισσότερον ἐνδιαφέρουσα.

Ὁ ἀντίκτυπος τὸν ὁποῖον δημιουργοῦμεν εἰς τὴν κοινωνίαν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς ἰδιωτικὰς μας πράξεις καὶ ἀπὸ τὰς τοιαύτας τῆς ὀργανώσεώς μας, ἡ ὁποία δέον νὰ εἶναι ἐντεταλμένη νὰ δίδῃ εὐστόχους καὶ καταλλήλους ἀπαντήσεις εἰς τὰς ἐκάστοτε ἢ ἀκόμη εἰς καθημερινὰς τῆς κοινωνίας προκλήσεις εἰς ζητήματα σχετικὰ μὲ τὸ ἐπάγγελμά μας.

Σχέσις κτηνιάτρου μετὰ τοῦ κοινοῦ. Καθήκοντα καὶ ἐκπλήρωσις τῶν πολλαπλῶν ὑποχρεώσεών του.

Οὐσιώδους καὶ σημαντικῆς σημασίας εἶναι ἡ διατήρησις καλῶν, ὑγιῶν κατευθύνσεων τὰς ὁποίας δέον ν' ἀκολουθῇ ὁ κλάδος μας τὴν σήμερον καὶ ἡ προληπτικὴ ἀνάπτυξις δραστηριότητος τούτου, πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ μέλλοντος. Οὐδεὶς ἄλλος κλάδος δύναται νὰ ἔχη καλλιτέρας γνώσεις «προληπτικῆς θεραπείας» καὶ ἀκόμη καὶ διὰ κλαδικὰ ζητήματα ἀπὸ τὸν ἰδικόν μας. Τοιαύτη εἶναι ἡ πεποιθήσις τῶν ἐν Η.Π.Α. συναδέλφων μας.

Ὅπως εἰς τοὺς κτηνιάτρους ὄλων τῶν ἄλλων προωδευμένων χωρῶν, οὕτω τὸ θέμα τῶν ὑποχρεώσεων καὶ εὐθυνῶν ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ δέον ν' ἀποτελῇ τὸ κύριον μέλημά μας. Τὴν ἀρχὴν ταύτην καὶ γενικῶς τὴν ἐπίγνωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἐπαγγέλματός μας ὀφείλομεν νὰ καταστήσωμεν εὐρέως γνωστὴν εἰς τὴν κοινωνίαν. Δυστυχῶς εἰς τὴν χώραν μας τὸ κοινὸν δὲν ἔχει ἀκόμη ἐπαρκεῖς γνώσεις περὶ τοῦ ἐπαγγέλματός μας. Ἐν τούτοις πρὶν ἐπιχειρήσωμεν νὰ διδάξωμεν τὸ κοινὸν περὶ τούτου, ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ μάθωμεν ἑμεῖς πρῶτον εἰς τί ἀκριβῶς συνίσταται τὸ ἐπάγγελμά μας. Πολλοὶ εἶναι τῆς γνώμης, ὅτι δὲν εἰργάσθημεν ἐπαρκῶς διὰ τὸν σκοπὸν τούτου. Ἐν τούτοις μεταξὺ ἄλλων συναδέλφων ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα, ὅτι αἱ προσπάθειαι μας πρὸς ἀνάπτυξιν στενῶν σχέσεων μετὰ τοῦ κοινοῦ εἶναι ἀνώτερα ἀπὸ τὴν γνώσιν ἢ ἐκτίμησιν τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἡμεῖς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς. Οἰαδήποτε καὶ ἐὰν εἶναι ἡ γνώμη τούτων, μόνον ὅταν

γνωρίζωμεν καλῶς τὸ ἐπάγγελμά μας ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι δι' ὅ,τι εἴμεθα. Τοῦτο ἀσφαλῶς μᾶς καθιστᾷ καλοὺς ὑποστηρικτὰς καὶ ἐνθέρμους συνηγόρους τοῦ κτηνιατρικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ μᾶς κάνει ἐξ ἄλλου νὰ εἴμεθα καὶ καλλίτεροι συνάδελφοι.

Ἐπιπροσθέτως κατὰ τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν τοῦ ἐπαγγέλματός μας δεόν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι μία ἀνεξάρτητος ἰδιωτικὴ ἐξάσκησης κτηνιατρικῆς εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία ἐπιδιώκεται εὐσυνειδήτως ὑπὸ τοῦ καλλιτέρου κτηνιατρικοῦ ἐπαγγελματικοῦ κόσμου, τοῦ ἐμφορουμένου μὲ τὰ ὑψηλότερα καὶ ἠθικώτερα ἐλατήρια καὶ ἡ ὁποία ἐκτελεῖται κατὰ τὸν πλέον ἱκανοποιητικὸν καὶ ἀποτελεσματικὸν τρόπον δι' ὅλους ἐν γένει τοὺς ἐνδιαφερομένους. Αὕτη συνίσταται εἰς τὸ νὰ θέτη ἀναντιρρήτως καὶ ἄνευ ὑπεκφυγῆς τὰς κτηνιατρικὰς του γνώσεις εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ κοινοῦ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας.

Ἐτέρα ἐπιστημονικὴ πρόκλησις διὰ τὸ ἐπάγγελμά μας εἶναι, ὡς θὰ ἴδωμεν ἀλλαχοῦ, τὸ ζήτημα τῆς παρανόμου χρησιμοποίησεως τῶν ὑπὸ τοῦ κράτους μὴ ἐλεγχομένων κτηνιατρικῶν φαρμάκων καὶ παρασκευασμάτων τῶν δυναμένων νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἐπιβλαβῶς ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐτερον κριτήριον, τὸ ὁποῖον τὸ κοινὸν συνήθως χρησιμοποιεῖ διὰ τὴν ἐκτίμησιν ἐνὸς ἀτόμου εἶναι, ὡς γνωστόν, ἡ δημοσιὰ ἐμφάνισις καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος πρὸς ἐπιτυχίαν. Τοῦτο ἀναμφισβητήτως δεόν νὰ ἐκτελῆται κατὰ τὸν καλλίτερον δυνατὸν ὡς καὶ τὸν ἠθικώτερον τρόπον, πρὸς πραγματικὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς κοινωνίας.

Ἡ Δημιουργηθεῖσα Νέα Κατάστασις. Ἡ Πολιτικὴ Προληπτικῆς Κτηνιατρικῆς.

Ὡς ἐλέχθη, τὰ κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσιπενταετίαν ἐπιτευχθέντα μεγάλα κατορθώματα εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐπιστήμης, λόγῳ τῆς προόδου εἰς τὰς βασικὰς ἐρεῦνας καὶ τὰς τεχνολογικὰς τελειοποιήσεις, εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα ν' ἀναπτύξουν ἐπαρκῶς τὸν κλάδον μας καὶ νὰ καταστήσουν τοῦτον ἱκανὸν διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς δραστηριότητός του εἰς τοὺς διαφόρους ἐπιστημονικοὺς τομεῖς.

Ἐν ἐκ τῶν ἀρχικῶν κυρίων καθηκόντων τοῦ κτηνιατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἦτο καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι τὸ ἔργον καὶ ἡ εὐθύνη, ἡ συνδεδεμένη μὲ τὴν κτηνιατρικὴν περίθαλψιν καὶ τὴν δημιουργίαν καταλλήλων ἀγροτικῶν ζώων πρὸς παραγωγὴν τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως. Ἡ λύσις προβλημάτων ἐπιβιώσεως τῶν ζώων τούτων καὶ ἡ βελτίωσις τοῦ ποιοῦ αὐτῶν ἦσαν καὶ πρέπει νὰ εἶναι τὰ σπουδαιότερα σημεῖα τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ κοινοῦ εἰς τὴν χώραν ταύτην.

Ἐν τούτοις καθ' ὃν χρόνον τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον τῆς σημερινῆς κοινωνίας καθίσταται ὑψηλότερον καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης πρὸς

ἔρευναν ἠϋξησαν σημαντικῶς, τὸ ἔργον τοῦ κτηνιάτρου ἐπεξετάθη εἰς ἐπιπροσθέτους ὑποχρεώσεις, ὡς ἡ κτηνιατρικὴ μικρῶν οἰκιακῶν ζώων, ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ ἔρευνα, ἡ μελέτη τῶν φυσιολογικῶν μεταβολῶν τῶν ζώων ἐν τῷ διαστήματι, ἡ διεύθυνσις ζωολογικῶν κήπων, ἡ ἐπίβλεψις προπονήσεως καὶ ἡ θεραπεία ἵππων ἵπποδρομιῶν.

Σπουδαῖος καὶ ἐνδιαφέρων εἶναι ἐπίσης ὁ ρόλος καὶ ἡ ἀναγνωρισθεῖσα ἱκανότης τοῦ κτηνιάτρου εἰς τὰ τῆς δημοσίας ὑγείας καὶ κτηνιατρικὴν ἔρευναν καὶ γενικῶς εἰς τὰς βιοϊατρικὰς καὶ βιολογικὰς ἐπιστήμας. Συγκεκριμένως μὲ τὴν καταπληκτικὴν πρόοδον τῶν τελευταίων τούτων ἐπιστημῶν μία νέα κατάστασις ἐδημιουργήθη διὰ τὴν κτηνιατρικὴν, σχετικῶς μὲ τὴν παραγωγὴν καὶ περίθαλψιν πειραματοζώων. Ἐπιπροσθέτως ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία καὶ ἡ βιομηχανία ἀντελήφθησαν τὴν ἀνάγκην τοῦ κτηνιάτρου. Ἡ κοινωνία τώρα πλέον ἀρχίζει νὰ ἐκτιμᾷ καταλλήλως τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἀνάπτυξιν καὶ δυναμικότητα τοῦ κλάδου μας εἰς ὅλας τὰς εἰδικότητας αὐτοῦ.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς παράγοντας, οἱ ὅποιοι ἐπιδρῶν ἐπὶ τοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ κτηνιατρικοῦ ἐπαγγέλματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλεγχοῦν ἀπολύτως καὶ νὰ ὑπαγορευθοῦν ὑπὸ τοῦ κλάδου μας. Ὁ κτηνίατρος δέον νὰ ἐνδιαφέρεται μὲ τὸ πῶς ὁ κλάδος πρέπει νὰ προσανατολιζέται πρὸς τὰς δημιουργουμένας ἀνάγκας καὶ πῶς θὰ ἀποβαίνει χρηστικὸς εἰς τοὺς παραγωγοὺς ἢ κατόχους ζώων ὡς καὶ πῶς οὗτος θὰ δύναται νὰ διασφαλίσῃ καλλίτερον τὰ συμφέροντα αὐτῶν, χωρὶς βεβαίως νὰ παραμελῇ καὶ τὰ ἀτομικά του τοιαῦτα. Τὸ ζήτημα, ὅμως, τοῦτο δὲν εἶναι τόσον ἀπλοῦν καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποκρυσταλλωθῇ εἰς ἓν πρότυπον σχέδιον, παραχωρούμενον πρὸς ἀπομίμησιν καὶ ἐκτέλεσιν.

Ἐν ἐκ τῶν ἀνωτέρω μέτρων εἶναι καὶ ἡ ὀργάνωσις ὁμάδων κτηνιάτρων μὲ προσανατολισμὸν πρὸς ὀρισμένας εἰδικότητας ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος. Εἷς τοιοῦτος προσανατολισμὸς τυγχάνει ἀπαραίτητος διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ αὔξησιν τῶν κτηνιατρικῶν ἐργασιῶν καὶ εἰδικῶν διὰ τὴν αὔξησιν παραγωγῆς τροφῶν καὶ ζωϊκῆς προελεύσεως λευκωμάτων, τὰ ὅποια, ὡς θὰ ἐκθέσωμεν ἀλλοῦ, εἶναι βασικά διὰ τὴν πολιτικὴν σταθεροποίησιν καὶ τὴν εὐημερίαν πρὸ πάντων τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν τοῦ κόσμου.

Ἐπομένως, ἐπιβεβαίωσις θὰ ἦτο ἡ ἔρευνα ὡς πρὸς τὴν δυνατότητα ὀργανώσεως ὁμάδων ἰδιωτῶν κτηνιάτρων μὲ διαφόρους εἰδικότητας πρὸς καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν ὀρισμένων εἰδῶν ζώων, ὡς ἵππων, βοῶν, προβάτων, χοίρων, πουλερικῶν κλπ.

Αἱ ὁμάδες αὗται δέον νὰ προπαρασκευάζουν καταλλήλως τὰ προγράμματα τῶν διὰ μίαν συνεχῆ ἐκπαίδευσιν ἢ συνεργασίαν μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν. Μία τοιαύτη ὀργάνωσις συμβάλλει κατὰ πολὺ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς γεωργίας καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ζωϊκῆς παραγωγῆς καὶ συνεπῶς τοῦ

ἐμπορίου μεγάλων ἀγροτικῶν ζώων καὶ μικρῶν οἰκιακῶν τοιούτων. Ἡ συνεχῆς ἀναγνώρισις τοῦ ἔργου τῶν ομάδων τούτων καὶ ἡ ὑποστήριξις διὰ τὴν σταθεροποίησιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἀπὸ ὅλους μας ἀποτελοῦν, ἴσως, τὴν καλλιτέραν συμβολὴν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπαγγέλματός μας.

Ἐσαύτως, μέλημα τοῦ κτηνιάτρου δέον νὰ εἶναι καὶ ἡ παροχὴ, ἀντὶ ὀρισμένου ἐτησίου τιμήματος, κτηνιατρικῆς περιθάλψεως ἀγγελῶν ζώων (προληπτικὴ κτηνιατρικὴ) καὶ ἡ χρῆσις φαρμάκων, ἀποτελεσματικῶν μὲν, ἀλλ' οὐχὶ δαπανηρῶν καὶ ἐν γένει ἡ ἄσκησις ρασιοναλιστικῆς πολιτικῆς διὰ τὴν χρησιμοποίησιν παντὸς θεραπευτικοῦ μέσου.

Μέτρα βοηθείας εἶναι καλὸν νὰ λαμβάνωνται καὶ ὅταν εἰς κλάδος τοῦ ἐπαγγέλματός μας περιέλθῃ εἰς προβληματικὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, ὅπως τοῦτο συμβαίνει εἰς τινὰς χώρας μὲ τοὺς κτηνιάτρους τοὺς ἀσχολο-
μένους μὲ τὴν θεραπείαν μεγάλων ζώων.

Ἐπιπροσθέτως, τὸ καθῆκον ἑνὸς λογικοῦ κτηνιάτρου εἶναι νὰ προσ-
φέρῃ λίαν ἀποτελεσματικῶς τὰς ὑπηρεσίας εἰς τοὺς πελάτας του καὶ ν' ἀπαιτῆ ἀμοιβὴν ἀνάλογον πρὸς τὰ ἐπιτυγχανόμενα ἀποτελέσματα. Ἐσαύτως οὗτος δέον νὰ καταδεικνύῃ εἰς τοὺς συστηματικοὺς πελάτας του, μὲ ἀρκετὰ μεγάλον ἀριθμὸν ζώων, τὰ οἰκονομικὰ πλεονεκτήματα τὰ ἀπορρέοντα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς νέου καὶ ἀρτίου καὶ μακρᾶς διαρκείας συστήματος τηρήσεως ἀναμνηστικῶν στοιχείων (records) τῶν ζώων, καθ' ὅσον ταῦτα συμβάλλουν εἰς τὴν καλλιτέραν ἐκμετάλλευσιν καὶ διαχείρισιν τούτων.

Οὕτω, διὰ τῆς βελτιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς τοὺς πελάτας καὶ τῆς ταχείας καὶ ἀποτελεσματικῆς ἐπεμβάσεως διὰ τῶν διαφόρων εἰδικῶν κτηνιάτρων καὶ τοῦ περιορισμοῦ ἐξόδων εἰς φάρμακα καὶ μέσα θεραπείας, θὰ προσφέρονται ἀρτιώτεροι ὑπηρεσίαι εἰς τοὺς πελάτας καὶ ὡς ἐκ τούτου λογικὸν εἶναι δι' αὐτῶν ν' αὐξηθοῦν αἱ κτηνιατρικαὶ ἀπαιτή-
σεις διὰ καλλιτέρας ἀμοιβάς.

Αἱ Δημιουργηθεῖσαι Εἰδικότητες.

Πολλαὶ εἰδικότητες ἔχουν ἤδη ἀναγνωρισθῆ εἰς τὰς Η.Π.Α. Εἰδικό-
τητες ὡς τῆς ἱστοπαθολογίας, τῆς παραγωγῆς καὶ κτηνιατρικῆς πειρα-
ματοζώων, τῆς δημοσίας ὑγείας καὶ τῆς ἀκτινολογίας εἶναι ἤδη παλαιαί. Τελευταίως ἀνεγνωρίσθησαν καὶ αἱ εἰδικότητες κτηνιάτρων εἰς τὴν μικροβιολογίαν, χειρουργικὴν καὶ τοξικολογίαν. Ἦδη γίνεται λόγος διὰ τὴν δημιουργίαν εἰδικότητων εἰς τὴν ὀφθαλμολογίαν, νευρολογίαν καὶ δερματολογίαν. Ἐσαύτως ἐπικρατεῖ σκέψις διὰ τὴν ἀναγνώρισιν εἰδικό-
τητος εἰς τὴν κλινικὴν παθολογίαν, λόγῳ τοῦ ὅτι αὕτη ὑπόσχεται νὰ συμ-
βάλλῃ σημαντικῶς εἰς τὴν ἰατρικὴν ἔρευναν. Ἡ μόρφωσις διὰ τὴν ἀπόκτησιν
τοιούτων εἰδικότητων ὡς θὰ ἴδωμεν ἀλλαχοῦ (Μέρος III), ἀπαιτεῖ μεταπτυ-
χιακὰς σπουδὰς 2 - 4 ἐτῶν.

Τὴν σήμερον, εἰς τὰς Η.Π.Α. ὑπάρχουν πολλαὶ εὐκαιρίαι διὰ τὴν χρῆσιν κτηνιάτρων εἰς βιοϊατρικὰς ἐρεῦνας καὶ συγκεκριμένως αἰσθητὴ ζήτησις παρατηρεῖται διὰ τὰς κάτωθι εἰδικότητας:

α) Τὴν παραγωγὴν καὶ κτηνιατρικὴν περίθαλψιν πειραματοζῶων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν πιθήκων (primates), εἰδικότητα, τῆς ὁποίας ἡ συμβολὴ ἔχει ἤδη ἀναγνωρισθῆ καὶ μετ' ἀνακουφίσεως ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων τῆς βιοϊατρικῆς κοινότητος ἀκόμη καὶ ἄλλων χωρῶν τῆς ἀλλοδαπῆς, β) τὴν τοξικολογίαν πρὸς ἀνίχνευσιν δηλητηριωδῶν οὐσιῶν εἰς τὰ ζῶα, τὸν καθορισμὸν ἐνεργείας τῶν διαφόρων φαρμάκων τῆς χημειο-θεραπείας κλπ. (Βλ. μέρος III).

Συναφῆς πρὸς τ' ἀνωτέρω εἶναι ἡ μεγάλη ζήτησις κτηνιάτρων μὲ εἰδικότητας εἰς ἰστοπαθολογίαν, φυσιολογίαν καὶ φαρμακολογίαν.

Οὐχ ἥττον ζήτησις κτηνιάτρων καὶ εἰς ἄλλας εἰδικότητας μὲ κύριον προσανατολισμὸν εἰς τὴν ὀρρολογίαν, ἀνοσολογίαν, νευρολογίαν καὶ μολυσματικὰ νοσήματα εἶναι σημαντικὴ. Ὡσαύτως, παρ' ὄλην τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν τῆς σήμερον, προσφέρονται καὶ μεταδιδασκαρικαὶ ὑποτροφίαι διὰ τὴν ἀπόκτησιν εἰδικότητος εἰς ὀγκολογίαν, κυτταρικὴν ἢ μοριακὴν βιολογίαν καὶ βιολογίαν περιβάλλοντος εἰς ἐπιστήμονας τῆς βιοϊατρικῆς καὶ συγγενῶν κλάδων αὐτῆς ἔχοντας ἀξιόλογον πείραν καὶ ἀνεγνωρισμένην ἐρευνητικὴν ἱκανότητα.

Ἄλλαι Ἐπαγγελματικαὶ Ὑποχρεώσεις.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω εἰδικότητων διὰ τὰς ὁποίας ὁ δρόμος εἶναι ἀνοικτός εἰς τὸν κτηνίατρον, αἱ ὑποχρεώσεις τούτου περιλαμβάνουσι καὶ ἄλλας καθαρῶς κτηνιατρικὰς ἀρμοδιότητας, ὡς:

1. Ἡ Ζωοβελτιωτικὴ Ἐπιστήμη ἢ Ζωοεπιστήμη¹. Αὕτη καὶ ὡς εἶναι ἐπόμενον ἐξειλίχθη εἰς μίαν ἑκτενῆ εἰδικότητα μὲ ρυθμὸν ἀναπτύξεως καθημερινῶς μεγαλύτερον καὶ πολυπλοκώτερον τοῦ παρελθόντος. Σκοπὸς ταύτης εἶναι, ὡς γνωστόν, ἡ ἐκ τῶν νεωτέρων ἐπιστημονικῶν δεδομένων καὶ γνώσεων πλειόνων κλάδων στηριζομένη δημιουργία ἀγροτικῶν ζῶων, γενετικῶς ἐξεληγμένων, ὑγιῶν καὶ ἀνθεκτικῶν πρὸς ἐπιβίωσιν εἰς τὰς ἀντιξόους τοῦ περιβάλλοντος συνθήκας καὶ ἐν ταῦτῳ ἱκανῶν διὰ τὴν παραγωγὴν τόσον ὑψηλῶν ὅσον καὶ οἰκονομικῶν ἀποδόσεων εἰς ζωϊκὰς πρωτεΐνας καὶ ἄλλας τροφάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ζωτικαὶ διὰ τὴν διατροφήν τοῦ αὐξανομένου πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας.

(1) Ὁ ὅρος οὗτος χρησιμοποιεῖται ἐντεῦθα ἀντὶ τοῦ τοιούτου τῆς «Ζωοτεχνίας», διότι ἡ ἔννοια τοῦ τελευταίου ἔχει χάσει σήμερον τὴν σημεσίαν του. Λόγω τῶν ἀναφερομένων στοιχείων, ὁ κλάδος οὗτος δὲν ἀποτελεῖ πλέον «τέχνην» ἀλλὰ πολύπλοκον ἐπιστήμην σχέσιν ἔχουσαν μὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀναπαραγωγὴν καὶ βελτίωσιν τῆς ποιότητος τῶν διαφόρων ζῶων (Animal Science).

Ἡ σημασία τοῦ κλάδου τούτου διὰ τὴν κτηνιατρικὴν εἶναι βασικὴ καὶ μεγίστη, ὡς καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ προηγουμένως ἀναφερθέντος συνθήματος τοῦ 20οῦ Παγκοσμίου Κτηνιατρικοῦ Συνεδρίου: «Ἡ κτηνιατρικὴ ἐπιστῆμη διὰ καλλιτέραν ζωὴν» καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1 ἀποφάσεως τοῦ ἰδίου Συνεδρίου, ἀπευθυνομένης πρὸς τὰς Κυβερνήσεις τῶν Ἑθνῶν καὶ προτεινούσης τὴν συνεργασίαν καὶ λήψιν μέτρων ἀναπτύξεως ζωϊκῶν λευκωμάτων πρὸς διατροφήν τοῦ ὑποσιτιζομένου λαοῦ τοῦ τρίτου κόσμου. Ὅποια εἰρωνεία! Τοιούτου εἴδους συστάσεις, ἐγένοντο ἐπισήμως, ὡς ἐλέχθη, εἰς τοὺς ἡγέτας τῆς χώρας ταύτης πρὸ τριακονταπενταετίας διὰ τῆς πραγματείας μας «Τὸ πρόβλημα τῆς κτηνοτροφίας ἐν Ἑλλάδι», βραβευθεῖσης ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τὸ ἔτος 1940 διὰ ἰου βραβείου κατὰ τὸ διαγώνισμα τοῦ Βαλακακείου Κληροδοτήματος.

Ἀναμφισβητήτως, ἡ κτηνιατρικὴ συνδέεται μὲ τὴν παραγωγὴν ζῶων καὶ τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως καὶ λόγῳ τῆς ἀναπτύξεως εἰς τὰ ζῶα ἀνεπαρκειῶν (insufficiencias), τοξινώσεων καὶ ἐν γένει λόγῳ τοῦ ἀλληλοσυσχετισμοῦ αὐτῶν μὲ πολλὰς ἄλλας νόσους. Ἐξ ἄλλου ἡ θεραπευτικὴ διατροφή ἀποτελεῖ σημαντικὸν μέρος τῆς κτηνιατρικῆς παθολογίας.

Ὁ κτηνίατρος, ἐξ ἄλλου, ὁ ἀσχολούμενος μὲ ζῶα διατηρούμενα πρὸς παραγωγὴν τροφῶν διὰ τὸν ἄνθρωπον, πρέπει νὰ ὑπολογίζη καλῶς τὰς διαφόρους φάσεις τῆς παραγωγῆς αὐτῶν, ὅταν μάλιστα ὀφείλῃ νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν νοσολογικὴν κατάστασιν καὶ κυρίως ὅταν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐφαρμόσῃ ἢ νὰ δώσῃ ὀδηγίας διὰ τὴν προάσπισιν καὶ διατήρησιν τῆς ὑγείας τῶν ἀγελῶν, ποιμνίων κλπ.

Ὁ κτηνίατρος ἀσφαλῶς κατέχει καλῶς τ' ἀφορῶντα τὴν ἐπίδρασιν τῆς διατροφῆς, τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῶν ἄλλων παραγόντων ἐπὶ τῆς ἀναπαραγωγῆς τῶν ζῶων, διότι ἐπ' αὐτῶν στηρίζεται διὰ τὰς διαγνώσεις καὶ τὰς συστάσεις τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ δώσῃ εἰς τοὺς πελάτας του.

Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κτηνιάτρου εἶναι τρισυπόστατον, διότι συνδέεται μὲ τὴν παραγωγὴν καὶ προάσπισιν τῶν ζῶων ἐκ τῶν νόσων (κτηνοτροφία), τὴν δημοσίαν ὑγείαν καὶ τὴν γενικὴν βιολογίαν. Πρέπει ν' ἀναπτύξωμεν καὶ νὰ προσαρμόσωμεν τὰς γνώσεις μας πρὸς τοὺς τρεῖς τομεῖς τούτους διὰ νὰ ἐξυπηρετήσωμεν καλλίτερον τὴν κοινωνίαν. Τοῦτο ἀσφαλῶς θὰ ἐπιτευχθῇ μὲ τὴν βοήθειαν καὶ συνεργασίαν ὅλων τῶν κτηνιάτρων.

Ὁ κτηνίατρος, λόγῳ τῶν εὐρειῶν ἐπιστημονικῶν γνώσεων εἰς τὴν ἀνατομίαν, φυσιολογίαν, βιοχημείαν ζῶων, γενετικὴν, ἔνδοκρινολογίαν, διατροφήν καὶ μεταβολισμὸν τροφῶν, γενικὴν καὶ εἰδικὴν παθολογίαν, περιλαμβάνουσιν καὶ νόσους τῶν διαταραχῶν γενετικῆς, βιολογίαν κυττάρου, ἀνοσολογίαν, ὑγιεινὴν κλπ. πρόσκειται περισσότερον παντὸς ἄλλου ἐπιστήμονος εἰς τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ζωοεπιστήμης. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐκμάθησις λίαν προκεχωρημένων γνώσεων εἰς τὰ τῆς ζωοεπιστήμης ἀποτελεῖ

σεβαστὸν μέρος τῆς τετραετοῦς φοιτήσεως εἰς τὰς Προπαρασκευαστικὰς Σχολὰς Κτηνιατρικῆς (preveterinary schools) καὶ ἡ γνώσις τούτων θεωρεῖται ὡς μία βασικὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ὑποψηφίων εἰς τὰς Κτηνιατρικὰς Σχολὰς τῶν Η.Π.Α. (Βλ. μέρος III). Διὰ τοῦτο πολλοὶ ἐκ τῶν ἀποτυγχανόντων φοιτητῶν, συνήθως μεταπηδοῦν εἰς τὰς ζωοεπιστήμας (Animal Sciences) καὶ ἐπιτυχάνουν τὸ πτυχίον αὐτῶν, κατόπιν συμπληρωματικῶν ἐνὸς ἔτους σπουδῶν.

Σήμερον πολλαὶ ἐκ τῶν γνώσεων τῆς φυσιολογίας, ἔνδοκρινολογίας, ἐνζυμολογίας, βιοχημείας ζῶων κλπ., ἐφαρμόζονται διὰ τὴν αὔξησιν τῶν φυσιολογικῶν ἀποδόσεων τῶν ζῶων. Χαρακτηριστικὸν τούτου εἶναι ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν χρῆσιν συνθετικῶν ὁρμονῶν ἀντιβιοτικῶν καὶ ἄλλων συνθετικῶν οὐσιῶν, τὰ ὅποια διὰ τῆς ἐντατικοποιήσεως τῶν διαφόρων ἐπεξεργασιῶν τοῦ μεταβολισμοῦ καὶ τῆς ἐνζυματικῆς δραστηριότητος καὶ ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν μείωσιν τῆς μικροβιακῆς χλωρίδος τοῦ πεπτικοῦ σωληños, συντελοῦσιν εἰς τὴν ταχύτεραν σωματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ αὔξησιν τῆς παραγωγῆς τοῦ κρέατος.

Ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων τοιούτων συνθετικῶν τῶν χρησιμοποιουμένων εὐρέως τὴν σήμερον εἶναι, ὡς γνωστόν, τὸ Diethylstilbestrol ἢ DES, ἐν εἶδος συνθετικοῦ οἰστρογόνου, τὸ ὁποῖον δίδει εἰς τὰς χεῖρας τῶν βοοτρόφων, παραγωγῶν κρέατος, ἐν μέσον δι' ἡμερησίαν αὔξησιν τοῦ βάρους τῶν ζῶων κατὰ 15% τοῦ κανονικοῦ καὶ βελτίωσιν ἀξιοποιήσεως τροφῶν κατὰ 12% περίπου. Ἐμφυτεύματα DES προτιμῶνται τὴν σήμερον διότι ταῦτα δὲν ἀφίνουν ὑπολείμματα εἰς τὸ κρέας ὅταν γίνουν 120 ἡμέρας πρὸ τῆς σφαγῆς τοῦ ζώου. Ἡ ἐταιρεία βοοτρόφων Ἀμερικῆς ὑπελόγησε (1974) τὰς ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ DES οἰκονομίας εἰς 7,7 δισεκατομμύρια λιβρῶν ἢ 3,5 ἑκατομ. τόννους τροφῶν (καρπῶν). Ἐξ ἄλλου, ἡ διατροφή εὐνουχισμένων ταύρων καὶ μοσχίδων ἄνευ τῆς χρήσεως τῶν τὴν κρεατοπαραγωγὴν προωθούντων συνθετικῶν, θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν τοῦ κόστους τοῦ κρέατος. Ὡς τοῦτο ὑπελογίσθη ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν ἔρευνῶν τῶν Η.Π.Α. (1972) τὸ κρέας θὰ ἐκόστιζε 3,5 σέντς κατὰ λίβραν εἰς τοὺς καταναλωτάς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει ἐπιβάρυνσιν 300 - 460 δισεκατομ. δολλαρίων ἐτησίως. Ἐκτὸς τοῦ DES, σήμερον ὑπάρχουν ἐν χρήσει πλείονα προϊόντα μὲ βάσιν τὰς ὁρμόνας, ὡς τὰ Synovex-S, Synovex-H, Ralgro, MGA, Rumensin καὶ πολλὰ ἄλλα ἀντιβιοτικά, περὶ ὧν θὰ γίνῃ λόγος ἄλλαχού.

Ἐν τούτοις δέον νὰ τονισθῇ ἐνταῦθα ὅτι ἡ μὴ λελογισμένη χρῆσις τοιούτων συνθετικῶν εἰς τὰ ζῶα, δύναται ν' ἀφήσῃ ἴχνη ὁρμονῶν καὶ ὑπολειμμάτων, τὰ ὅποια, ὡς ἔχει ἤδη διαπιστωθῆ, εἶναι καρκινογόνα, εἰς τὰ ζῶα καὶ ὡς ἐκ τούτου λίαν ἐπικίνδυνα διὰ τὸν ἄνθρωπον. Εἶναι πράγματι δύσκολον, ἀκόμη καὶ νὰ σκεφθῆ κανεῖς τὸ γεγονός ὅτι τὰ ζητήματα ταῦτα

καθαρῶς κτηνιατρικῆς φύσεως καὶ ἐπικίνδυνα διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν, ἔχουν διαφύγει ἐκ τῶν χειρῶν τῶν κτηνιάτρων.

Σχεδὸν παρόμοια ἀποτελέσματα δύνανται νὰ ἐπιτευχθῶσιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν αὐξησιν τοῦ σωματικοῦ βάρους, ἄνευ ἐκτιμήσεως τῶν ταυριδίων, οὐχὶ ὅμως καὶ ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ κρέατος, ἢ ὁποία θεωρεῖται κατωτέρα, λόγῳ ἐλλείψεως καλῆς γεύσεως, ἀνεπαρκοῦς ἐναποθέσεως λιπώδους ἵστου μεταξὺ τῶν μυϊκῶν ἰνῶν καὶ κυττάρων.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐπιστημονικῶν ἐφαρμογῶν εἰς τὴν αὐξησιν τῶν ἀποδόσεων τῶν ζώων, ἢ σημειωθεῖσα ἐπιτυχία τῶν τελευταίων πειραμάτων εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ἀνασυνδουασμοῦ τοῦ (DNA) (Deoxyribonucleic Acid καὶ τῆς μηχανικῆς τῶν γονιδίων (Gene Engineering) (Βλ. Μέρος III) ἀνοίγει νέους ἐπιστημονικοὺς ὀρίζοντας, μὲ προοπτικὴν, ἃς ἐλπίζομεν, εὐμενοῦς ἐπιδράσεως ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἐπιστήμης ταύτης, τῆς ἀποσκοπούσης εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ἀγροτικῶν ζώων.

Ἡ πολυσχιδῆς αὕτη παροχὴ κτηνιατρικῆς βοήθειας πρὸς τὸ κοινὸν ἐπιβάλλεται ὅπως ἐπεκτείνεται ἐπαρκῶς καὶ εἰς τὴν μελέτην ἄλλων σοβαρῶν καὶ ἐπειγόντων προβλημάτων τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν, ἄλλως διακινδυνεύομεν ν' ἀποτύχωμεν εἰς τὸν προορισμὸν μας καὶ τοῦτο διότι δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ συμματάσχωμεν εἰς τὰς προκλήσεις καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐποχῆς μας, σχετικῶς μὲ τοὺς ἰσχυροὺς κρίκους, τοὺς συνδέον-
τας ζῶα καὶ ἀνθρώπους.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνονται οἱ δεσμοὶ ἀλληλοσυσχετισμοῦ καὶ τὸ ἀδιάσπαστον τῆς κτηνιατρικῆς μετὰ τῆς ζωοεπιστήμης.

Παρ' ὅλα ταῦτα, τὸ δικαίωμα τοῦ κτηνιάτρου ν' ἀσχολῆται μὲ τὴν ζωοτεχνίαν, ὡς ἐλέχθη, (Μέρος I) ὄχι μόνον ἡμφισβητήθη ὑπὸ τοῦ γεωπονικοῦ κλάδου τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ ἀφηρέθη τοῦτο κατὰ τὸ 1947 ἀπὸ τοῦς ὑπηρετοῦντας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας Κτηνιάτρους-Ζωοτέχνας διὰ τοῦ αὐταρχικοῦ ἐκείνου νόμου τὸν ὁποῖον γεωπόνοι τινὲς ἐξεπόνησαν καὶ ἐπέβαλον διὰ λόγους καθαρῶς κλαδικοὺς καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῶν μελῶν τῆς κλίμας τῶν.

Οὕτω, διὰ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ τούτου Νόμου, ἐπετεύχθη ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς τότε Ζωοτεχνικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ γράφοντος τὸ ἄρθρον τοῦτο, τοῦ μόνου ὑπηρετοῦντος τότε εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἐπισήμου κτηνιάτρου εἰδικευθέντος εἰς τὴν «Ζωοτεχνίαν» ἐπὶ διετίαν εἰς τὰ Πανεπιστήμια Γαλλίας καὶ Γερμανίας δαπάναις τοῦ κράτους, ὡς ὑποτρόφου αὐτοῦ. Σημειωτέον ὅτι ἡ ὑποτροφία αὕτη ἐδόθη εἰς τὸν πρῶτον ἐλθόντα κατὰ τὸν διαγωνισμόν εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαβον μέρος πλείονες δεκάδων γεωπόνων.

Ὁ νέος κτηνίατρος ὅθεν ἔχει ἱεράν ὑποχρέωσιν νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῆς τοιαύτης ἐφαρμογῆς τῆς φυσικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ ἀρμοδιότητος καὶ ν' ἀπαιτήσῃ, διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ θιγέντος ἐπιστημονικοῦ

γοήτρου αὐτοῦ καὶ γενικώτερον τῆς ἐπιστήμης, τὴν ἐπαναφορὰν τῶν δικαιωμάτων εἰς τὰ τῆς Ζωοεπιστήμης, πρὸς πραγματικὴν προάσπισιν τῶν συμφερόντων τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας.

2. Ἡ Τεχνητὴ Σπερματέγχυσις: Ἐνῶ ἡ κτηνιατρικὴ ἐπιστῆμη εἰς ὅλας τὰς Χώρας ἔχει τάσιν πρὸς ἐπέκτασιν, εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀντιθέτως αὕτη παρουσιάζει σημεῖα «ὀπισθοδρομήσεως» μὲ ἀπώλειαν δικαιοδοσίας. Ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὰ τῆς ἐφαρμογῆς καὶ χρησιμοποίησεως τῆς μεθόδου τῆς τεχνητῆς σπερματεγχύσεως, τὴν ὁποίαν ἐφηρμόσαμεν διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸ τεσσαράκοντα ἀκριβῶς ἐτῶν εἰς τὰ μεγάλα ζῶα καὶ κυρίως εἰς τὰ μόνοπλα. Ἡ μέθοδος αὕτη, ὡς γνωστόν, καλῶς χειριζομένη, δύναται νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ταχεῖαν βελτίωσιν τῆς κτηνοτροφίας ἀφ' ἑνὸς καὶ εἰς τὴν καταπολέμησιν μερικῶν νόσων μεταδιδόμενων διὰ τῆς συνουσίας ἢ ἀπλῆς ἐπαφῆς ἀφ' ἑτέρου. Ἐπίσης αὕτη δύναται νὰ συμβάλῃ καὶ νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν καταπολέμησιν καὶ θεραπείαν στειρότητος ἢ ἄλλων παθήσεων προερχομένων ἐκ τοῦ γεννητικοῦ συστήματος τοῦ ἄρρενος καὶ ἐνίοτε τοῦ θήλεος. Ἡ τεχνητὴ σπερματέγχυσις ὅθεν εἶναι μία χειρουργικὴ ἐπέμβασις καθαρῶς κτηνιατρικῆς φύσεως.

Βεβαίως, κατόπιν τούτου, ἀπορεῖ κανεὶς πῶς μία τόσον λεπτὴ καὶ ἐπικίνδυνος ἐπέμβασις εἰς τὰ θήλεα ζῶα, ἐξ αἰτίας δυνατότητος μολύνσεως, ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ κτηνιάτρου καὶ περιήλθεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν καὶ εἰδικότητα τοῦ γεωπόνου. Νὰ ἐγένετο ἄραγε σύγχυσις ἢ ἐπέκτασις κατὰ παραδρομὴν τῆς «γονιμο-ποιήσεως» τῆς γῆς διὰ χημικῶν λιπασμάτων μὲ τὴν γονιμοποίησιν τῶν ζώων διὰ σπέρματος;

Ὅφειλεται ἄραγε τοῦτο εἰς τὸ ὅτι οἱ ἰθύνοντες τὰς τύχας τῶν κτηνιατρικῶν ὑπηρεσιῶν, κρατικῶν ἢ πανεπιστημιακῶν ὑπηρεσιῶν, ἀκόμη καὶ τῶν ἰδιωτικῶν κτηνιατρικῶν ὀργανώσεων, ἔδειξαν ἀδιαφορίαν ἢ ἀνεπαρκῆς ἐνδιαφέρον διὰ τὴν τέχνην καὶ τὸ μέλλον τῶν μελῶν, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ταύτας;

Ἄραγε τοῦτο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὅτι μερικοὶ ἐκ τῶν ἡγητόρων τῆς κτηνιατρικῆς ἐφρόντισαν περισσότερο διὰ τὴν διατήρησιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν τοῦ μονοπωλίου τῆς εἰδικότητός των, παρὰ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ συναδέλφων πρὸς διαδοχὴν των εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην; Ἡ ἦτο ἄραγε τοῦτο εἰς ἄλλος δαιμονικὸς χειρισμὸς τῆς γεωργικῆς ὑπηρεσίας, προερχόμενος ἀπὸ τὰς γνωστὰς τάσεις ἀπληστίας καὶ ἐλατήρια ἐπαγγελματικῆς ἀντιζηλίας διὰ νὰ πλουτίσῃ τὸν κλάδον των μὲ νέας ἐλκυστικὰς καὶ ἐντυπωσιακὰς κατακτήσεις ἀρμοδιοτήτων τελείως ξένων πρὸς τὸ ἐπάγγελμά των καὶ τὴν δικαιοδοσίαν των, ὅπως ἔπραξε τοῦτο καὶ μὲ τὸ προαναφερθὲν ζήτημα τῆς «ζωοτεχνίας»; Ἡ ἀπώλεια μιᾶς τοιαύτης ὑποχρεώσεως καὶ ἀρμοδιότητος ἐκ τῶν χειρῶν τῶν κτηνιάτρων εἶναι

τελείως άδικαιολόγητος, δι' ό και θα προκαλη πάντοτε δυσανασχέτησιν πικρίαν, άκόμη και ψυχικήν άναστάτωσιν.

Έν τούτοις, οί ιθύνοντες τās τύχας του έθνους δέον νά έχωσιν ύπ' όψιν ότι ή άφαρπαγή και ή παράδοσις ύπηρεσίας τινός εις χείρας ουχι ειδικών και ήττον ένδεδειγμένων έπιστημόνων άποτελει ζημίαν διά τó Έθνος, δεικνύει έλλειψιν έπιστημονικής ώριμότητος, προωθει ρουσφετισμόν και συντελει εις την διοικητικήν εξάρθρωσιν. Με την άπομάκρυνσιν τών κτηνιάτρων εκ τών ύπηρεσιών τής κτηνοτροφίας και τής τεχνητής γονιμοποιήσεως τών ζώων, τó πρόβλημα τής δημιουργίας ζώων προς παραγωγήν τροφών και λευκωμάτων ζωϊκής προελεύσεως διά την κανονικήν και ύγιή διατροφήν του λαου θα παραμένη άλυτον, όπως τουτο ύπήρξε κατά τó παρελθόν και εύρίσκειται την σήμεραν. Άς ειναί βέβαιοι οί ιθύνοντες ουτοι, ότι ουδεμία έλπις βελτιώσεως ή λύσεως θ' άνατείλη, έφ' όσον αί προσπάθειαι τής επιλύσεως τών διαφόρων προβλημάτων διέπονται άπό ιδέας ίκανοποίησεως πολιτικών συμφερόντων και ουχι άπό τά τής έπιστήμης διδάγματα, τά όποια ειναί άπαραίτητα διά την δημιουργίαν καταλλήλου ύποστρώματος προς θεμελίωσιν ένός λαμπρου και ευοιώνου μέλλοντος, ως τουτο άρμόζει δι' έν ίσχυρόν κράτος. Άς έλπίσωμεν ότι οί νέοι κτηνίατροι θα διεκδικήσουν τά δικάιά των, άν τó κράτος εξακολουθήση νά τούς άγνοη.

3. Η Δ η μ ο σ ί α Υ γ ε ί α : Ό ρόλος και αί ύπηρεσίαι του κτηνιάτρου εις την δημοσίαν υγείαν ειναί ουσιώδεις και έχουν ήδη άναγνωρισθη πλήρως ύπό τής έπιστημονικής κοινότητος εις όλας σχεδόν τās χώρας.

Ό ρόλος ουτος του κτηνιάτρου, ως γνωστόν, επεκτείνεται εις τρεις κυρίως τομείς: α) τόν έλεγχον τροφίμων ζωϊκής προελεύσεως, συμπεριλαμβανομένων και τών ίχθυηρών, β) εις τās ζωνονόσους και γ) εις την εξυγιάνσιν του περιβάλλοντος.

α) Έ λ ε γ χ ο ς τ ρ ο φ ί μ ω ν : Εις τās Η.Π.Α., όπως και εις την Έλλάδα, ό έλεγχος τροφίμων ζωϊκής προελεύσεως ύπάγεται εις τó Υπουργείον Γεωργίας, ένθ' μέρος του έλέγχου διά την πρόληψιν και καταπολέμησιν τών ζωνονόσων ένδιαφέρει τó Υπουργείον Υγείας, Παιδείας και Ευημερίας (Department of Health, Education and Welfare).

Η πρόσληψις Κτηνιάτρων διά την ύπηρεσίαν ταύτην ήρχισεν εκει άπό του 1905. Αρχικώς ουτος ήσχολείτο με την παραγωγήν και διάθεσιν του γάλακτος. Ό υγειονομικός έλεγχος του προϊόντος τούτου έφηρμόσθη άργότερον, κατά τās άρχάς του Ηου Παγκοσμίου πολέμου.

Η υγιεινή τών τροφίμων άποτελει σπουδαϊόν ζήτημα δημοσίας υγείας διότι χαρακτηρίζει την σχέσιν μεταξύ διατροφής του άνθρώπου και τής υγείας τών άγροτικών περιφερειών, τής υγιεινής του περιβάλλοντος και τής παραγωγής τροφών.

Ό βασικός έλεγχος τροφίμων ζωϊκής προελεύσεως, μεταξύ τών όποιών

τὸ κρέας, ἐκτελεῖται, ὡς γνωστόν, εἰς τὰ σφαγεῖα εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας. Ὁ ἔλεγχος οὗτος εἰς τὰς μεγάλας πόλεις συνήθως ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὰ μεγάλα ἐργοστάσια ἐπεξεργασίας τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως, κεντρικὰς ἀγορὰς καὶ ἀκόμη εἰς τὰ ξενοδοχεῖα. Διὰ τοὺς ἰχθῦς καὶ τὰ ἄλλα θαλάσσια ἐδώδιμα εἶδη, ὁ ἔλεγχος συνήθως ἀσκεῖται εἰς τοὺς τόπους συγκεντρώσεως ἢ τὰς ἰχθυαγορὰς καὶ τὰ κέντρα καταναλώσεως. Εἰς τὰς Η.Π.Α. τὰ σφαγεῖα εἶναι ἰδιωτικὰ καὶ ἡ λειτουργία αὐτῶν ἐπιτρέπεται βάσει εἰδικῆς ἀδείας χορηγουμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Οἱ κτηνίατροι οἱ ἀσκοῦντες τὸν ἔλεγχον ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ πληρώνωνται ἀπὸ τὸ κράτος ἢ ἐμμέσως ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ σφαγείου.

Τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐλέγχου τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως εἶναι εὐρὸν καὶ πολύπλοκον καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν θὰ ἀσχοληθῶμεν ἐπὶ μακρὸν διότι τοῦτο ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τοῦ σκοποῦ τοῦ παρόντος πονήματος. Ἐν τούτοις θὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὸ νὰ μνημονεύσωμεν δύο μόνον ἐνδιαφέροντα ζητήματα. Τὸ πρῶτον εἶναι τὸ θέμα τῆς ἰδρύσεως ἀρτίων ἐργαστηρίων ἐλέγχου τροφίμων πρὸς ταχύτεραν διάγνωσιν καὶ δικαιοτέραν ἐπίλυσιν τῶν ἐκάστοτε πρὸς ἐκδίκασιν ὑποβαλλομένων περιπτώσεων καὶ διὰ τὴν πλέον ἀποτελεσματικὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας. Τὸ δεῦτερον θέμα εἶναι τὸ τῆς ἐκπαίδευσσεως καὶ χρήσεως βοηθῶν κρεοσκόπων πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐργασίας τῶν κτηνιάτρων-κρεοσκόπων εἰς τὰ μεγάλα σφαγεῖα ἢ εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ὅταν οἱ κτηνίατροι ἀπουσιάζουν ἢ ἔχωσιν ἐπιφορτισθῆ προσωρινῶς μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἄλλων ἐκτάκτων καθηκόντων.

Ἡ ἀνάγκη χρησιμοποίησεως βοηθῶν-κρεοσκόπων φαίνεται νὰ μὴ εἶναι αἰσθητὴ εἰς τὴν χώραν ταύτην καὶ συνεπῶς ἡ σημασία τοῦ ζητήματος τούτου νὰ θεωρῆται περιορισμένη ἢ ἀσήμαντος.

Ὅλα τὰ ζητήματα τοῦ ἐλέγχου τροφίμων ζωϊκῆς προελεύσεως εἰς τὴν χώραν μας, δέον νὰ συζητηθοῦν εὐρέως καὶ νὰ προσανατολισθοῦν, συμφῶνως μὲ τὰς δημιουργηθείσας ἀνάγκας πρὸς καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν καὶ προάσπισιν τῆς ὑγείας τοῦ κοινοῦ.

β) Π ρ ὀ λ η ψ ι ς καὶ καταπολέμησις ζωνόνων: Αἱ ζωνόσοι, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ὁμὰς νόσων καὶ μολύνσεων τὰς ὁποίας μοιράζονται ἄνθρωποι καὶ ζῶα, εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τὴν γνώμην μας, δὲν ἀποτελοῦν ὡς θὰ ἔδει ἀντικείμενον μεγάλης προσοχῆς. Οὕτω, ὁ ἐκ τῶν νόσων τούτων κίνδυνος τοῦ ἀνθρώπου ἐπαφίεται οὐχὶ σπανίως, εἰς τὴν τύχην μὲ ὅλας τὰς θλιβεράς ἐκ τούτου συνεπείας διὰ τὰ ἀσθενοῦντα ἄτομα, τὰς οἰκογενεῖας τῶν καὶ τὴν κοινωνίαν ἐν γένει.

Ἡ ἴδρυσις εἰδικῆς ὑπηρεσίας ἢ ἡ ἐνίσχυσις τῆς ὑπαρχούσης τοιαύτης δι' ἓνα προηγμένον κράτος καθίσταται τὴν σήμερον ἐπιτακτικὴ.

Οἱ κτηνίατροι τὴν σήμερον εἰς τὰς Η.Π.Α. ἀσχολοῦνται καὶ μὲ ἄλλα σχετικὰ θέματα ἢ ἐρεῦνας μεγάλου ἐνδιαφέροντος, ὡς τὰ προβλήματα τῆς

λύσσης, ψιττακώσεως, σαλμονελλώσεων, λεπτοσπειρώσεων, βρουκελλώσεων, άνθρακος, τριχινώσεων, τών νόσων τών μεταδιδόμενων διά τών άρθροπόδων έντόμων κλπ. Άλλα νεώτερα καθήκοντα αυτών περιλαμβάνουσι και νόσους μεταδιδόμενας έξ άνθρωποπιθήκων εις τούς άνθρώπους, τήν προστασίαν ώρισμένων τροφών του άνθρώπου, τās ρυπάνσεις του περιβάλλοντος, τās άκτινολογικās επιδράσεις και τούς εκ τούτων κινδύνους, τὰ διάφορα είδη ίνφλουέντζας, τὰ αίτια τών ήπατιτίδων και τās πηγάς (reservoirs) διατηρήσεως τών στελεχών αυτών, ώς και με άλλα ένδιαφέροντα προγράμματα, σχετικά με τήν υγείαν τών ζώων, έμμέσως ή άμέσως συσχετιζομένων με τήν τοιαύτην του άνθρώπου.

Ο έλεγχος του γάλακτος είναι έξ ίσου βασικός διά τόν κτηνίατρον. Σήμερον διά τής μικροσκοπικής εξέτάσεως και τών διαφόρων βιολογικών αντίδράσεων καθίσταται δυνατόν, ώς γνωστόν, ν' άνιχνευθώσι μαστίτιδες ή ζωνόσοι, ώς βρουκελλώσεις ή άλλαι παθήσεις, δι' ένός άπλου συστήματος σημάνσεως νά εξακριβωθώσιν αί προσβληθείσαι άγέλαι ώς και οί τόποι τής προελεύσεως αυτών, ήτοι νά έπισημανθώσιν αί έστίαι μολύνσεως μεθ' όλων τών σχετικών πληροφοριών και στοιχείων, τὰ όποια διευκολύνουν κατά πολύ τήν καταπολέμησιν τών νόσων τούτων. Η ύπηρεσία αύτη έλέγχου γάλακτος εις τās Η.Π.Α. υπάγεται εις τήν δικαιοδοσίαν τών Ύπουργείων Γεωργίας και Δημοσίας Υγείας.

γ) Έξυγιάνσεις του περιβάλλοντος: Λόγω έλλείψεως έπαρκούς κατανοήσεως τής σημασίας του ζητήματος τούτου ώς και δι' άλλους λόγους, ό αριθμός τών κτηνιάτρων τών άσχολουμένων με τās εργασίας έξυγιάνσεως του περιβάλλοντος εις τήν Ελλάδα και εις τινα άλλα κράτη είναι περιορισμένος. Σχετικώς όλίγοι κτηνίατροι ύπηρετοϋν τόσον εις τās έπαρχιακάς και νομοκτηνιατρικάς, όσον και εις τās κεντρικάς του έθνους έπιτροπάς, τās σχετικάς με τήν έξυγιάνσιν του περιβάλλοντος.

Η περιορισμένη αύτη συμμετοχή τών κτηνιάτρων εις έν εξαιρετικής σπουδαιότητος υγειονομικόν ζήτημα, ώς είναι τουτο, δύναται νά θεωρηθί ή ώς μέγα κενόν εις τό ολοκληρωτικόν έργον τών κτηνιάτρων διά τήν έξυπηρέτησιν τής κοινωνίας.

Κατά τήν κρίσιν μας, ή φροντίς διά τήν βελτίωσιν του περιβάλλοντος είναι καθήκον παντός κτηνιάτρου. Ουτος, ώς θα γίνη λόγος άλλαχού (οικολογία), είναι άπολύτως ίκανός ν' άσκήση ήγεσίαν διά τήν προσέγγισιν τής λύσεως του ζωτικου τούτου προβλήματος.

4. Έκτιμητικ ή Βιολογικών Παρασκευασμάτων - Φαρμάκων Κτηνιατρικ ής Χρήσεως: Με τό πολύπλοκον τουτο ζήτημα, τό διεπόμενον υπό νομικών διατάξεων κατά τό μάλλον ή ήττον προσηρμοσμένων με τās συνθήκας έκάστου κράτους δέν πρόκειται ν' άσχοληθώμεν λεπτομερώς, αλλά θ' άρκεσθώμεν εις τήν εξέτασιν μερικών

βασικῶν προϋποθέσεων τρόπου ἐργασίας πρὸς ἐπίτευξιν καλλιτέρων ἀποτελεσμάτων.

Ὁ κτηνίατρος ὀφείλει ν' ἀναπτύξῃ τὸν σπουδαῖον αὐτοῦ ρόλον εἰς τὴν ἐκτιμητικὴν νέων βιολογικῶν παρασκευασμάτων καὶ εἰδικῶν φαρμάκων διὰ τὴν θεραπείαν τῶν ζῶων. Ὡς γνωστὸν, ἄνευ προηγουμένων εἰδικῶν ἐρευνῶν ἐν ὑπαίθρῳ ὑπὸ ἀρμοδίων ἐπιστημόνων κτηνιάτρων, αἱ ἔταιρεῖται βιολογικῶν προϊόντων καὶ εἰδικῶν φαρμάκων δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα ν' ἀποκτήσουν ἄδειαν διὰ τὴν χρησιμοποίησιν καὶ πώλησιν τῶν προϊόντων τῶν εἰς τοὺς κτηνοτρόφους. Τὰ κρατικὰ ἐργαστήρια καὶ οἱ κρατικοὶ κτηνίατροι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπιφορτίζονται διὰ τὸν ἔλεγχον, κυρίως διὰ τὸ ἀβλαβὲς εἰς τὴν ἀποτελεσματικότητά τὸσον τῶν ἐντοπίων ὅσον καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων βιολογικῶν προϊόντων ἢ ἰδιοσκευασμάτων.

Οἱ κτηνίατροι, ἐν γένει, οἱ ἐπιφορτιζόμενοι μὲ τοιοῦτου εἴδους ἐν ὑπαίθρῳ ἐρέυνας ἢ δοκιμᾶς δέον νὰ θεωροῦν ταύτας ὡς ἐπαγγελματικὰς προκλήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀξίζουσιν σοβαρᾶς μελέτης καὶ προσοχῆς καὶ οὐχὶ ὡς ἀντικείμενα δευτερευούσης ἐργασίας, ἐκτελουμένας ταυτοχρόνως μὲ ἄλλας ἐπαγγελματικὰς ἀσχολίας. Αἱ τοιαῦται ἐν ὑπαίθρῳ μελέται δίδουν εὐκαιρίας, τὰς ὁποίας σοβαρὸς τις ἐπιστήμων δέον νὰ ἐκτιμᾷ καταλλήλως, ὡς ἐν μέσον διὰ νὰ εὐρύνῃ τὰς ἐπαγγελματικὰς του γνώσεις καὶ νὰ πλουτίσῃ τὸ ὑλικὸν τοῦ ὄπλοστασίου τῆς βιολογικῆς ἀμύνης, τὸ ὁποῖον διατίθεται διὰ τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν ἀγροτικῶν καὶ οἰκιακῶν ζῶων. Αἱ δοκιμαὶ αὗται δέον νὰ ἐκτελῶνται ἐπὶ τῇ βάσει πρωτοκόλλου μὲ σαφὲς περιεχόμενον καὶ λεπτομερῆ προγραμματισμόν. Ὡσαύτως δέον νὰ συνοδεύεται τοῦτο καὶ μὲ λεπτομερὲς καὶ εὐκρινῶς συντεταγμένον συμφωνητικὸν μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων, τοῦ κτηνιάτρου καὶ τοῦ συνεργαζομένου μετ' αὐτοῦ κτηνοτρόφου. Ἀμφότεροι δέον νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ μακροχρόνιαι ἀνάγκαι τῆς γεωργίας ἔχουν προτεραιότητα πάσης τυχόν προσωρινῆς βραχυπροθέσου ὠφελείας διὰ τὸν συνεργαζόμενον κτηνοτρόφον εἰς τὴν ὑπαίθριον ταύτην ἐρευναν. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ κτηνοτρόφου γίνεται μεταξὺ τῶν ἐχόντων βασικὴν μόρφωσιν καὶ τῶν καλῶς κρατούντων στοιχεῖα (records), ὡς πρὸς τὴν προέλευσιν, ἱστορίαν καὶ πρὸ πάντων, ὡς πρὸς τὸ ἀναμνηστικὸν ἐν σχέσει μὲ τὴν νοσηρότητα τῶν ὑπὸ πειραματισμὸν ζῶων του. Στατιστικαί, δειγματοληψίαί αἵματος, βιοψίαί κλπ. ἀποτελοῦν σπουδαίας σημασίας μέσα ἐρέυνας διὰ τοιοῦτου εἴδους ἐργασίας.

Διὰ φαρμακευτικὰ παρασκευάσματα ὁ ἔλεγχος τοῦ κράτους δέον νὰ εἶναι ἐξ ἴσου αὐστηρὸς. Εἰς τὸ ἀρχικὸν στάδιον πειραματισμοῦ συμφέρον εἶναι, ὅπως ἰδιῶται κτηνίατροι ἐκμισθῶνται ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἔταιρειῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ταύτης. Δι' ὑπαίθριους ἐρέυνας προκαταρκτικοῦ ἐλέγχου διαφόρων φαρμακευτικῶν ἰδιοσκευασμάτων μὲ βασικὸν σκοπὸν τὴν ἀπόκτησιν ἀδείας χρήσεως τούτων, δέον, ὅπως

γίνεται πρόβλεψις με νομικῶς ὑπευθύνους ὑποχρεώσεις, πρὸς κατοχύρωσιν καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ συνεργαζομένου κτηνοτρόφου ἐκ μέρους τοῦ φαρμακευτικοῦ οἴκου, ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος, θανάτῃς ἢ ἀπωλείας τῶν ζώων του.

5) Οἰκολογικαὶ ἔρευναί: Μία ἄλλη ἐνδιαφέρουσα ἀσχολία, σχετικῶς νεωστὶ δημιουργηθεῖσα καὶ ἡ ὁποία παρουσιάζει μεγάλας εὐκαιρίας διὰ τὸν κτηνίατρον εἶναι καὶ ἡ εἰδικότης εἰς τὴν οἰκολογίαν, ἐπιστήμη ἡ ὁποία δὲν ἦτο τελείως ἄγνωστος δι' αὐτόν. Ὁ κτηνίατρος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐνδιαφερθῇ σοβαρῶς μετὰ τὸν κλάδον τοῦτον, ὅπως καὶ μετὰ τὴν μελέτην τῶν νόσων τῶν ἀγρίων ζώων. Μία τοιαύτη ἐργασία ἢ ἔρευνα δύναται ν' ἀποκαλύψῃ καὶ ἐνδιαφέροντα σημεῖα, σχετικὰ μετὰ τὴν δυνατότητα ἐπιβλαβῶν ἐπιδράσεων ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου καὶ ζωικοῦ πληθυσμοῦ προερχομένων ἐκ τῆς ρυπάνσεως τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῶν διαφόρων τοξικῶν οὐσιῶν, ὑπολειμμάτων (ἀποβλήτων), τῆς γεωργικῆς καλλιέργειας, τῆς βιομηχανίας καὶ ἄλλων πηγῶν. Ἐπίσης, ὁ κτηνίατρος δύναται νὰ δώσῃ πληροφορίας ἐπὶ τῶν μεταβολῶν ἢ ἀλλοιώσεων τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος προερχομένων ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς δημιουργίας κέντρων ἐποικισμοῦ.

Τ' ἀνωτέρω ζητήματα εἶναι ἐξ ἴσου ἐνδιαφέροντα εἰς πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου, πρὸ πάντων εἰς τὰ τοιαῦτα μετὰ πυκνοκατοικημένον πληθυσμὸν καὶ μετὰ ἐπέκτασιν ἐγκαταστάσεως γηγενοῦς πληθυσμοῦ εἰς ἀστικούς συνοικισμούς.

Δυστυχῶς, τὸ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα, τόσον διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον καὶ διὰ τὸ μέλλον τοῦ κτηνιάτρου δὲν ἐξετιμήθη καταλλήλως ὑπὸ τοῦ κτηνιατρικοῦ κόσμου τῆς χώρας, πρὸ πάντων ἀπὸ τοὺς ἡγήτορας αὐτοῦ. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι τὸ ὅτι εἰς τὸ πρὸ ἐτῶν (1973) ὄργανωθὲν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους Παγκόσμιον Συνέδριον Ἑλλήνων Ἐπιστημόνων Ἐξωτερικοῦ, οὐδεὶς ἐκ τῶν κτηνιάτρων ἐντοπίων ἢ ἀλλοδαπῶν εἶχε κληθῆ ἢ ὀρισθῆ ἐπισήμως ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὸν κτηνιατρικὸν κόσμον εἰς τὸν τομέα τούτον τοῦ περιβάλλοντος, ἀλλὰ καὶ οὐδεμία διαμαρτυρία ἠκούσθη ὑπὸ τῶν ἐντεταλμένων ν' ἀντιπροσωπεύσουν τὰ δικαιώματα τῶν κτηνιάτρων τῆς χώρας ταύτης διὰ τὴν γενομένην παράλειψιν. Πιθανῶς τοῦτο νὰ προῆλθεν ἐκ φόβου.

Ἄλλὰ περὶ τοῦ ρόλου καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ κτηνιάτρου εἰς τὴν οἰκολογίαν θὰ γίνῃ λόγος εἰς προσεχῆς ἄρθρον (Μέρος III).

Ἐπαγγελματικαὶ Σχέσεις

Εἰς μίαν προωδευμένην καὶ καλῶς ὀργανωμένην κοινωνίαν αἱ σχέσεις τοῦ κτηνιάτρου μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιστημόνων συγγενῶν κλάδων δεόν νὰ διέπονται, ὡς εἶναι ὀρθόν, μετὰ πνεῦμα κατανοήσεως, ἀλληλοβοηθείας καὶ

συνεργασίας. Κατωτέρω, ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ ἐκφράσωμεν ἀπόψεις τινάς, αἱ ὁποῖαι δυνατὸν εἶναι νὰ κατευθύνουν τὰς μετὰ τῶν ὧς ἄνω ἐπιστημόνων συναλλαγάς.

1. Κτηνίατροι καὶ Γεωπόνοι

Λόγω τῶν ἀρρήκτως συνδεομένων κλάδων, τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας, ἀμφοτέρων ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ὑπαρξιν καὶ τὴν εὐζωΐαν τοῦ ἀνθρώπου, αἱ σχέσεις τῶν κτηνιάτρων μετὰ τῶν γεωπόνων δέον νὰ διέπωνται πάντοτε μὲ πνεῦμα φιλίας, συνεργασίας καὶ κατανοήσεως. Πράγματι αἱ σχέσεις αὗται ἐν τῇ πράξει, ἐκτὸς μερικῶν ἐξαιρέσεων, ἐμπίπτουν ἐντὸς τοῦ ἐνδεδειγμένου ἐπιστημονικο-ἐπαγγελματικοῦ πλαισίου. Οἱ ἐν ὑπαίθρῳ ἐργαζόμενοι κτηνίατροι καὶ γεωπόνοι, παρὰ τὰς παρατηρηθείσας κατὰ τὸ παρελθὸν τάσεις μερικῶν ἡγετῶν τῆς γεωπονικῆς εἰς πράξεις δεσποτισμοῦ, εὐρίσκονται εἰς ἀγαθὰς ὑπηρεσιακὰς σχέσεις, αἱ ὁποῖαι πολλάκις ἐξελίσσονται καὶ εἰς στενοὺς κοινωνικοὺς, πνευματικοὺς καὶ οἰκογενειακοὺς δεσμούς.

Εἶναι ὁμῶς βέβαιον ὅτι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἢ ἱστορία τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ περικλείει πλείονα περιστατικά ἐλλείψεως κατανοήσεως τῆς κτηνιατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἐθνικοοικονομικοῦ καὶ κοινωνιακοπολιτικοῦ ρόλου τοῦ κτηνιάτρου. Πολλοὶ τῶν ἡγετῶν τοῦ γεωπονικοῦ κλάδου, παρασυρόμενοι, ἄλλοι μὲν ἀπὸ ἰδέας κυριαρχίας καὶ παντογνωσίας, ἄλλοι δὲ πιθανῶς, λόγῳ συγχύσεως ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ τίτλου, «Ὑπουργείου Γεωργίας», κατώρθωσαν νὰ πείσουν καὶ τοὺς κατὰ καιροὺς πολιτικοὺς τοῦ ἔθνους, ἂν καὶ θεωρουμένους ἐν πολλοῖς ὡς ἄτομα ἀνωτέρας μορφώσεως, καὶ νὰ ἐπιβάλουν ὡς ὀρθὰς τὰς ἀπόψεις των, ἐφ' ὧν τῶν ἐπιστημόνων τῶν ἄλλων κλάδων τοῦ γεωργικοῦ συγκροτήματος.

Αἱ ἐπιβληθεῖσαι ὡς ὀρθαὶ ἀπόψεις αὐτῶν, εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα, ὡς γνωστόν, καὶ τὴν δημιουργίαν δι' αὐτοὺς μόνον γενικῶν διευθύνσεων καὶ μεγάλων θέσεων, τὴν πραγματοποίησιν ταχειῶν προαγωγῶν, τὴν ἀπόκτησιν δικαιοδοσιῶν καὶ καθηκόντων ἐπὶ ξένων τομέων εἰς βάρος συγγενῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ ἄλλων ειδικῶν πλεονεκτημάτων ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν προώθησιν τοῦ κλάδου των. Ὡς ἤτο ἐπόμενονον ὁμῶς, ἡ τακτικὴ αὕτη κατέστη, ὄχι μόνον ἐξαιρετικὰ μισητὴ καὶ ἀφόρητος διὰ τοὺς κτηνιάτρους καὶ τοὺς δασικοὺς — διὰ ν' ἀναφέρωμεν μόνον τοὺς κυριωτέρους ἐπιστήμονας συγγενῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπ. Γεωργίας — ἀλλὰ καὶ κατὰ βάθος, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, ἀπέβη ἤττον ἐποικοδομητικὴ καὶ δι' αὐτὸν τοῦτον τὸν γεωπονικὸν κόσμον, διότι οἱ ἡγήτορες του διὰ τῆς συμπεριφορᾶς των καὶ τῶν πράξεων τούτων ἐπροξένουν εἰς τὰ ὅμματα τῶν διανοουμένων καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημόνων τὴν ἐντύπωσιν ἀτόμων ἐχόντων ἔλλειψιν ἐπιστη-

μονικῆς ὀριμότητος καὶ ἀκόμη περισσότερον ἔλλειψιν σθένους πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀνωτερότητος.

Ὡς ἦτο ἐπόμενον, αἱ πράξεις των αὐται συνετέλεσαν, ὡς ἐλέχθη, παρὰ τὴν ὀγκουμένην ζήτησιν ζωϊκῶν λευκωμάτων διὰ τὴν διατροφήν τοῦ κοινοῦ, εἰς τὴν βραδεῖαν ἀνάπτουζιν τῆς κτηνιατρικῆς τῆς χώρας, καὶ μετ' αὐτῆς τῆς κτηνοτροφίας, μὲ ἐμμέσως δυσάρεστα διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ἀποτελέσματα εἰς τὴν κανονικὴν διατροφήν τοῦ λαοῦ.

Ἡ παράτασις τῆς ἐπικρατοῦσης ἀγνοίας καὶ ἀδιαφορίας των, — ἐξ ἧς οὐδεμίαν προσπάθειαν ἐξεδηλώθη ἔστω καὶ ὑπὸ τινων γεωπόνων πρὸς διόρθωσιν τῆς καταστάσεως — καὶ ἡ ὑπ' αὐτῶν ἀσκουμένη καταπίεσις ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημόνων, τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὸν γεωπονικὸν κλάδον, φυσικὸν ἦτο νὰ προκαλέσῃ πικρίαν καὶ ἀπογοήτευσιν, αἱ ὁποῖαι συνετέλεσαν εἰς τὴν παραίτησιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀρκετῶν ἐκλεκτῶν ἐπιστημόνων μὴ γεωπόνων ἢ εἰς τὴν μετανάστευσιν ἄλλων εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Χαρακτηριστικὸν τῆς ἀκόμη ἐπικρατοῦσης τοιαύτης τάσεως καὶ ἴσως πίεσεως ἐξασκουμένης ὑπὸ τινων γεωργικῶν κύκλων ἐπὶ τῶν πολιτικῶν τῆς χώρας, διὰ τὸν «δοξασμὸν καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς πανσοφίας τοῦ γεωπονικοῦ κλάδου», εἶναι καὶ τὸ γεγονός ὅτι κατὰ τὸ τελευταῖον 20ὸν Παγκόσμιον Κτηνιατρικὸν Συνέδριον, τὸ ὁποῖον, ὡς ἐλέχθη, ἔλαβε χώραν εἰς Θεσσαλονίκην τὸν παρελθόντα Ἰούλιον, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριόν του, ἀποτελούμενον ἀπὸ τοὺς κορυφαίους τῆς κτηνιατρικῆς ἐπιστήμης ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου, ἐζήτησε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν ὑποβολὴν πρὸς αὐτὸν τῶν πορισμάτων τοῦ Συνεδρίου, ἵνα ταῦτα «μελετηθῶσιν ἀπὸ τοὺς γεωπόνους τοῦ Ὑπ. Γεωργίας καὶ ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τούτων». Αἱ ὀλίγαι αὐται λέξεις δίδουν ἀσφαλῶς ἀκριβῆ εἰκόνα περὶ τῆς ἐπικρατοῦσης καταστάσεως εἰς βῆρος τῶν ἐπιστημόνων τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὸν γεωπονικὸν κλάδον, ὡς τῶν κτηνιάτρων ἀσφαλῶς, τῶν δασικῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ζοῦν καὶ νὰ ἀναπνέουν τὸν καταθλιπτικὸν καὶ ἀποπνικτικὸν ἀέρα ἑνὸς περιβάλλοντος, καταρρυπανθέντος ἐξ ἐγκεφαλικῶν ἀποπλύσεων τῶν ἀφελῶν θυμάτων των, μερικῶν πολιτικῶν τῆς χώρας.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ συμπεριφορὰ αὕτη τῶν γεωπόνων ἦτο καὶ εἶναι κατακριτέα, νομίζω ὅτι καὶ ἡ στάσις τῶν κτηνιάτρων ἦτο καὶ εἶναι ἐν πολλοῖς ψεκτῆ, διότι εἰς τὰς δεχομένας ἐπιθέσεις δὲν ἀντέδρασαν, ὡς ἔδει εἰς ἐπιστήμονας, μορφωθέντας εἰς τὸ ἐξωτερικόν καὶ ἐπιδείξαντας ἀξίεπαινον ἐπαγγελματικὴν σταδιοδρομίαν. Ἴσως αἱ ὕφιστάμεναι βιοτικαὶ ἀνάγκαι νὰ ὑπέβαλον εἰς αὐτοὺς σιγὴν ἢ νὰ ὤθησαν αὐτοὺς μόνον εἰς χλιαρὰς διαμαρτυρίας.

Ἐν τούτοις, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἡ κυρία αἰτία τῆς δημιουργηθείσης, ἦττον εὐχαρίστου καταστάσεως ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν ὁμονοίας μεταξὺ τῶν κτηνιάτρων λόγῳ τῆς δημιουργίας εἰδικότητων καὶ ὁμάδων μὲ ἴδια

συμφέροντα, εἰς τὴν διακρίνουσαν τὸν κτηνιατρικὸν κόσμον ἰδιότητα ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ὑπαναπτύξεως τοῦ ὀργανωτικοῦ ἐπαγγελματικοῦ πνεύματος καὶ πιθανῶς, εἰς τὴν εὐκόλον ἐξεύρεσιν συμπληρωματικῶν οἰκονομικῶν πόρων ἐκ τῆς ἰδιωτικῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των.

Ἐάν καὶ ἡ δύναμις τοῦ κτηνιάτρου εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἔθνος εἶναι μεγάλη, προσομοιάζουσα πρὸς ἐκείνην τοῦ λέοντος — βεβαίως ὅταν οὗτος κατανοήσῃ καὶ χρησιμοποίησῃ ταύτην καταλλήλως — ἐν τούτοις ἡ ἔλλειψις ἀγάπης πρὸς ὀργάνωσιν καὶ ἡ δεικνυομένη ἀδιαφορία εἰς τὰ τοῦ κλάδου του, μεταβάλλει τὸν κτηνίατρον συνήθως εἰς «πρόβατον», τὸ ὅποιον ζεῖ διὰ τὸ νὰ γίνεταί θύμα ἐκμεταλλεύσεως καὶ νὰ ὑποβάλλεται εἰς θυσίας.

Ἐὰς ἐλπίζομεν ὅτι μὲ τὴν πάροδον χρόνου, τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης, τὴν διαφώτισιν καὶ ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας ὡς καὶ μὲ τὴν χειραφέτησιν τοῦ κτηνιατρικοῦ κόσμου δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον χῶρος διὰ τοιοῦτου εἴδους ἐκδηλώσεις καὶ πράξεις ἀδικίας καὶ παραλογισμοῦ.

Ἡ ἐλπίς διὰ τὴν διευθέτησιν καὶ διόρθωσιν τῶν ἐκκρεμούντων τούτων ἀτόπων, τὰ ὅποια, ὡς φαίνεται, θὰ διατηρηθοῦν ἀκόμη ἐπὶ τινα χρόνον, θὰ αὐξάνεται συνεχῶς καὶ ἡ ἀποκατάστασις πλήρους ἁρμονίας διὰ τὴν δικαίαν ἐπίτευξιν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ τῆς εὐημερίας καὶ εὐζωΐας τῶν συνανθρώπων μας, θὰ συντελεσθῇ εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, μὲ βῆμα σταθερόν.

2. Κτηνίατροι καὶ Ἴατροί

Αἱ σχέσεις μεταξύ κτηνιάτρων καὶ ἱατρῶν δέον νὰ εἶναι φιλικαί, μὲ γνώμονα τὴν συνεργασίαν καὶ ἰσότητα, καθ' ὅσον ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς εἶναι ἐν πολλοῖς κοινός, ἀνεξαρτήτως τῆς διαφορᾶς τοῦ ζωολογικοῦ εἴδους τῶν ἀσθενῶν αὐτῶν.

Εἶναι βέβαιον ὅτι μερικοὶ ἱατροί, λόγῳ ἀνεπαρκοῦς κατανοήσεως καὶ ὑπερβολικῆς ὑπεροψίας, θὰ δυσκολευθοῦν νὰ θεωρήσουν ἐπαγγελματικῶς ἴσον τὸν κτηνίατρον, ὅπως πράττουν τοῦτο καὶ διὰ τὸν κοινὸν ὀφθαλμολόγον ἢ τὸν ὀδοντοῖατρόν. Ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ἀκόμη καὶ μεταξύ τῶν ἱατρῶν ὑπάρχουν διαφοραὶ ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τῶν συναδέλφων των. Ὁ χειρουργὸς καρδιολόγος π. χ. βλέπει περιφρονητικῶς τὸν χειρουργὸν ὀρθοπαιδικῆς καὶ οὗτος μὲ τὴν σειρὰν του θεωρεῖ τὸν κοινὸν γενικὸν χειρουργὸν, ὡς μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸν κύκλον τῆς ὁμάδος των. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας, ὅτι ἡ ἱεραρχία ἐντὸς τοῦ ἱατρικοῦ ἐπαγγέλματος εἶναι ἀρκούντως δυσνόητος. Πράγματι πολλοὶ ἱατροὶ παραπονοῦνται, ὅτι μερικοὶ συνάδελφοι δὲν τοὺς μεταχειρίζονται ὡς ἰσοτίμους.

Συνεργασία καὶ ἀνταλλαγὰὶ γνώμων, εὐκαιρίας τυχοῦσης, δανεισμοὶ ἰ ἐπιστημονικῶν βιβλίων καὶ ὀργάνων καὶ ὀργάνωσις ὁμάδων ἐρεῦνης δέον

νά επιδιώκονται, ὅσάκις αὐται συμβάλλουν καὶ ἀποσκοποῦν διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ἀσθενῶν τῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἔναντι οἴασ- δῆποτε συμπεριφορᾶς τῶν ἐν ζώοις συναδέλφων ὀφείλομεν νὰ ἐπιδεικνύω- μεν ἄψογον διαγωγὴν καὶ ἀνωτερότητα καὶ εἰς τὰς συζητήσεις μας νὰ προ- βάλλωμεν ἐπιχειρήματα καὶ πορίσματα ἐξαχθέντα μόνον κατόπιν μελέτης καὶ λελογισμένου συνδυασμοῦ ὑπαρχουσῶν γνώσεων καὶ ἐπικρατουσῶν γνώμων, χωρὶς βεβαίως ν' ἀγνοῶμεν καὶ τὰ τυχὸν ἀποκτηθέντα διδάγματα μακροχρονίου πείρας. Ἐν γένει ἐπιβάλλεται νὰ χρησιμοποιῶμεν τρόπους, οἱ ὅποιοι θὰ συντελέσουν εἰς τὴν κατανόησιν τῆς μεγάλης τῶν πλάνης.

Οὐχ ἦττον, δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται, τὸ ὅτι αἱ γνῶμαι μεταξὺ ἐπιστη- μῶν διῆστανται ὡς πρὸς τὰ μέσα τὰ ὅποια συνετέλεσαν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἰατρικῆς. Πολλοὶ τῶν ἐπιστημῶν φρονοῦν ὅτι ἡ βελτίωσις τῆς ὑγείας τοῦ ἀνθρώπου προῆλθε περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νεωτέρας τεχνολογίας παρά ἐκ τῶν ἀνακαλύψεων, αἱ ὅποια ἐγένοντο διὰ τῆς ἐρεύνης εἰς τὴν βιολογίαν καὶ τὰς συγγενεῖς ἐπιστήμας. Ἐκ τούτου καταφαίνεται ὅτι ὅλαι αἱ ἐπιστήμαι εἶναι χρήσιμοι καὶ ὅτι ἐκ τῆς συνεργασίας ὅλων τῶν θεραπόντων αὐτὰς σφυρηλατοῦνται τὰ πλέον δυναμικὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ μέσα κοινωνικῆς προόδου.

Ἄναμφισβητήτως, ὅλαι αἱ ἐπιστήμαι, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον, προσ- παθοῦν νὰ συμβάλλουν εἰς τὴν λύσιν ὅλων τῶν προβλημάτων τῆς ὑγείας τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ δημιουργήσουν ἐν περιβάλλον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου οὗτος θὰ διάγῃ τὴν ἐφήμερον ζωὴν του ἐν σχετικῇ εὐτυχίᾳ καὶ εὐημερίᾳ.

3. Κτηνίατροι καὶ Φαρμακοποιοὶ

Αἱ ἐπαγγελματικαὶ σχέσεις μεταξὺ κτηνιάτρων καὶ φαρμακοποιῶν ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν φιλικαὶ καὶ στεναί, διότι ἀμφότεροι εἶναι ὑπεύθυνοι ἐν πολλοῖς διὰ τὴν προφύλαξιν τῆς ὑγείας τόσοσ τοῦ ἀνθρώπου ὅσον καὶ τῶν ζώων. Τὰ ἐπαγγέλματα αὐτὰ δέον νὰ εἶναι οὐχὶ ἀνταγωνιστικά, ἀλλὰ συμ- πληρωματικά.

Ἄμφότεροι δέον νὰ ἐνεργοῦν ὡς πιστοὶ σύμμαχοι εἰς τὴν προάσπισιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων ἐναντίον τῶν ἀπειλούντων αὐτοὺς κινδύνων τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἄνευ ἐλέγχου χορηγήσεως συνταγῶν διὰ τὴν προμήθειαν διεγερτικῶν, ὑπνωτικῶν, κατευναστικῶν κλπ. ἐπιβλαβῶν φαρμάκων καὶ ἐκ τῆς πωλήσεως τοιούτων διὰ ταχυδρομικῶν παραγγελιῶν ἢ ἀποκτήσεως τοιούτων ἐκ τῆς διαθέσεώς τῶν ἄνευ ἐπισήμου ἐξουσιοδοτή- σεως ὑπὸ τῶν φαρμακεμπόρων.

Ἔσαστως ἐν μέγα πρόβλημα, τὸ προκαλοῦν ἀνησυχίας, εἶναι, ὡς ἐλέχθη, ἡ χρησιμοποίησις χημικῶν οἰστρογόνων ἢ προσθετικῶν εἰς κτηνο- τροφικά φυράματα διατροφῆς ζώων πρὸς ἐπίσπευσιν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ

σωματικού βάρους τῶν κρεατοπαραγωγικῶν τοιούτων, ἢ ἄλλων χημικῶν συνθέτων σκευασμάτων τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν πρὸς περίθλαψιν, περιποίησην ἢ ὑγιεινὴν τῶν ζώων των, ὡς καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων ἐν χρήσει διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν φυτῶν, καταστροφήν τῶν ζιζανίων ἢ παρασίτων, λίπανσιν ἀγρῶν (χημικῶν λιπασμάτων) ἢ ἄλλων διὰ τὴν αὐξήσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, τὰ ὁποῖα δυνατόν νὰ ἔχουν καρκινογόνους ιδιότητες ἐκ συχνῆς χρήσεως ἢ παρατεταμένης ἐνεργείας αὐτῶν εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ζῶα. Οὐχ ἦττον, ἀλλὰ γεωργικὰ εἰδικὰ [παρασκευάσματα, ὡς τὰ διάφορα ἀντιβιοτικά καὶ ἀρσενικοῦχα, τὰ ἰδιοσκευάσματα, τὰ χρησιμοποιούμενα εἰς τὴν διατροφήν καὶ θεραπείαν τῶν ζώων, ὡς καὶ ἄλλαι δυνητικῶς ἐπιβλαβεῖς οὐσίαι, αἱ χρησιμοποιούμεναι ἐνίοτε εἰς ἀντικατάστασιν ἢ συμπλήρωσιν τροφῶν, ὑπάγονται εἰς τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω [κατηγορίαν.

Εἰδικῶς ἡ χρῆσις τοῦ diethylstilbestrol (DES) εἰς τὴν διατροφήν τῶν ζώων ἀποτελεῖ, ὡς ἐλέχθη, σοβαρὸν κίνδυνον δημοσίας ὑγείας, ὡς δυνητικῶς καρκινογόνου διὰ τὸν ἄνθρωπον. Τὸ DES, κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ἑθνικοῦ Καρκινικοῦ Ἰνστιτούτου (National Cancer Institute) τῶν Η.Π.Α. εἶναι ἰκανὸν ἀκόμη καὶ εἰς μικροτάτας ποσότητας, 0,000.000.070 γραμ. ἡμερησίως νὰ προκαλῆ καρκίνον τοῦ μαστικοῦ ἀδένου εἰς τὸν μῦν. Ὡσαύτως δεδομένα ἐκ πειραμάτων εἰς τὰ ζῶα κατὰ τὴν τελευταίαν 30ετίαν ἀπέδειξαν ὅτι τὸ DES ὡς καὶ τὰ ἄλλα συγγενῆ συνθετικά οἰστρογόνα προκαλοῦν κακοήθεις ὄγκους εἰς τοῦλάχιστον 5 διάφορα εἶδη ζώων.

Ἐπιπροσθέτως παρατηρήθη παρατεταμένη κατακράτησις τοῦ ἀνωτέρου συνθέτου εἰς τὸν ὄργανισμὸν τῶν ζώων. Διὰ τοῦτο μέχρι πρό τινος εἰς περίπτωσιν χρησιμοποίησεως DES εἰς κρεατοπαραγωγὰ ζῶα, ὁ χρόνος διακοπῆς χορηγήσεως τούτου, 2 - 7 ἡμέρας πρὸ τῆς σφαγῆς αὐτῶν, εἶχεν ἤδη καθορισθῆ ὑποχρεωτικῶς διὰ νόμου εἰς τὰς Η.Π.Α. Παρὰ ταῦτα ἔχνη DES ἀνευρέθησαν εἰς τὸ ἥπαρ τῶν βοοειδῶν ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν διακοπὴν χορηγήσεως τοῦ συνθέτου τούτου ἐντὸς ρηθέντος χρονικοῦ διαστήματος πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προεκάλεσε σοβαρὰν ἀνησυχίαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν δημοσίας ὑγείας. Κατόπιν τούτου ἡ περίοδος διακοπῆς χορηγήσεως τοῦ DES πρὸ τῆς σφαγῆς τῶν ζώων ηὐξήθη εἰς 15 ἡμέρας.

Κατὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ παρόντος πονήματος τὸ Ἀμερικανικὸν Κογκρέσσον ἐνέκρινε νομοθεσίαν περὶ τελείας ἀπαγορεύσεως τῆς χρήσεως τοῦ DES εἰς μίγματα ζωοτροφῶν τῶν βοοειδῶν, μέχρις ὅτου αἱ ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι διὰ τὴν αἰτιολογίαν τοῦ καρκίνου ἢ τοῦ ρόλου τῶν καρκινογόνων συνθέτων ἀποδείξουν τὸ ἀβλαβὲς τοῦ συνθέτου τούτου.

Ἐκ τῶν νεωτέρων ἐρευνῶν προέκυψεν ὅτι ἐμφυτεύματα τοῦ DES ὑπὸ μορφήν σφαιριδίων ἐμφυτευθέντων εἰς τὸ δέρμα 120 ἡμέρας πρὸ τῆς σφαγῆς τοῦ ζώου δὲν ἀφίνουν ὑπολείμματα εἰς τὸ κρέας, πρᾶγμα ὅπερ ἐχαιρετίσθη

μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὑπὸ τῶν κτηνοτρόφων. Ὡς ἐλέχθη, ἐκτὸς τοῦ DES ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα ὑποκατάστατα, ὡς:

1) Τὸ Synovex-S δι' ἐμφυτεύματα εἰς ἐκτομισθέντας ταύρους. Τὸ σύνθετον τοῦτο εἶναι μίγμα 200 mg προγεστερόνης (progesterone) καὶ 20 mg βενζοϊκῆς οἰστραδιόλης (estradiol benzoate) καθὼς καὶ τὸ ἀντίστοιχον αὐτοῦ διὰ μοσχίδας, τὸ Synovex-H, ὅπερ ἀποτελεῖται ὡσαύτως ἀπὸ 20 mg βενζοϊκῆς οἰστραδιόλης ἀλλὰ καὶ ἀπὸ 200 mg προπιονικῆς τεστοστερόνης (testosterone propionate). Ἀμφότερα προκαλοῦν ἐπιτάχυνσιν τῆς σωματικῆς αὐξήσεως καὶ βελτίωσιν ἀξιοποιήσεως τῶν τροφῶν ὁμοίας τῶν τοῦ DES.

2) Τὸ Balgro (εἰς ἐμφυτεύματα). Τὸ σύνθετον τοῦτο χρησιμοποιεῖται δι' ἀμφότερα τὰ γένη.

3) Τὸ MGA ἢ Melengestrole acetate. Τοῦτο εἶναι ἐν στεροειδῆς κατάλληλον διὰ μοσχίδας καὶ χορηγεῖται per os. Εἰς τὸν ὄργανισμόν τοῦτο ἐνεργεῖ ὅπως τὸ DES καὶ ἐπὶ πλέον παρεμποδίζει τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὄργανου. Ἡ χορήγησις τοῦ συνθέτου τούτου δεόν νὰ διακοπῇ 48 ὥρας πρὸ τῆς σφαγῆς τῶν ζώων. Ὅλα τ' ἀνωτέρω σύνθετα στεροειδῶν δύνανται ν' ἀνιχνευθῶσιν εἰς τὸ κρέας διὰ τῶν μεταβολῶν τὰς ὁποίας προκαλοῦν εἰς τὴν μήτραν μυῶν (2-Week Mouse Uterine Essay). Ὁ ἐλεγχος οὗτος εἶναι λίαν εὐαίσθητος με δυνατότητα ἀνιχνεύσεως 2PPB περίπου.

4) Τὸ Rumeusin, χρησιμοποιούμενον διὰ τῶν τροφῶν. Χημικῶς τοῦτο εἶναι ἐν ἀντιβιοτικῶν τοῦ εἴδους μονενσίνης (Monensin). Τοῦτο ἔχει χρησιμοποιηθῆ καὶ ὡς κοκκιδιοστατικὸν εἰς τὰ πουλερικά. Ἡ ἐνέργεια του ὀφείλεται εἰς τὴν μεταβολὴν τῆς ἐνζυματικῆς δραστηριότητος με ἀποτέλεσμα τὴν αὐξήσιν τῆς ἀναλογίας προπιονικοῦ ὀξέος ἢ ἐλάττωσιν τοῦ ὀξικοῦ τοιούτου εἰς τὸν προστόμαχον (Rumin) τῶν μηρυκαστικῶν. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται καὶ ἄλλα σύνθετα ἀντιβιοτικά ὡς τὰ Bacitracin (zinc), Chlortetracycline, Erythromycin, Thiocyanate, Oxytetracyclin καὶ ἄλλα. Ἐν τούτοις ἢ χρήσις τούτων δεόν νὰ γίνεται μετὰ συνέσεως καθ' ὅσον δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη τὰς μεταβολάς, αἱ ὁποῖαι δυνατὸν νὰ προέλθουν εἰς τὸ οἰκოსύστημα ἐκ τῆς παρατεταμένης χρήσεως τούτων εἰς τὰ ζῶα καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον.

4. Κτηνίατροι καὶ Ζωολόγοι (Ζωολογικοὶ Κῆποι)

Ἄν καὶ οἰοσδήποτε εἰδικὸς εἰς τὰ τῆς διοικήσεως ἢ διαχειρίσεως, ἀκόμη καὶ δικηγόρος ἢ τραπεζίτης, δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς διευθυντῆς Ζωολογικῶν Κήπων, ἐν τούτοις, ἐὰν τὸ πρόσωπον τοῦτο εἶναι κτηνίατρος, οὗτος ἔχει ἐν ἐπὶ πλέον πλεονέκτημα ἀπὸ οἰονδήποτε ἄλλον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει κτηνιατρικὴν μόρφωσιν. Ὀλίγα πρόσωπα εἶναι τόσον ἐμ-

πειρα, ὅσον οἱ κτηνίατροι εἰς τὰ προβλήματα διατροφῆς, οἰκισμοῦ, υγείας καὶ ἐν γένει περιποιήσεως καὶ περιθάλψεως τῶν ζώων εἰς τὰ ἰδρύματα ταῦτα.

Φυσικά, δὲν πρέπει ν' ἀγνοῶνται καὶ αἱ ἄλλαι ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ὁ διευθυντῆς ζωολογικοῦ κήπου ἔχει νὰ ἐκπληρώνη, ὅπως π. χ. αἱ τοιαῦται, αἱ συνδεδεμέναι μὲ ζητήματα ψυχαγωγίας, ἀθλητισμοῦ καὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ κοινοῦ. Αἱ ὑποχρεώσεις αὗται εἶναι συνυφασμέναι μὲ τὰς φροντίδας πρὸς ἀπόκτησιν ἢ προμήθειαν καὶ ἐνσταυλισμὸν τῶν ζώων τούτων, ὡς καὶ πρὸς ἀπομιμήσεις τοῦ περιβάλλοντος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἕκαστον εἶδος ζώου διαβιοῖ (κατασκευὴ τεχνητῶν λιμνῶν ἢ ὀρέων, καλλιέργεια ἐξωτικῶν φυτῶν, ἢ χρῆσις καταλλήλου τεχνητῆς διακοσμῆσεως, κλπ.). Ὡσαύτως δεόν νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι μερικοὶ ἐπιστήμονες ἐνδιαφέρονται καὶ μὲ φάσεις τινὰς τῆς συγκριτικῆς παθολογίας, τὴν ἐπίδρασιν τοῦ περιβάλλοντος, ἐρεύνας εἰς πιθήκους, ὡς καὶ μὲ ἄλλης φύσεως ζητήματα.

Ὡσαύτως δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωνται καὶ αἱ κατὰ καιροὺς παρατηρούμεναι δυσαρέσκειαι ἢ ἀντιδράσεις ἐκ μέρους ζωολόγων μὲ τὴν τοποθετησιν ἐνὸς κτηνιάτρου ὡς διευθυντοῦ ζωολογικοῦ κήπου ὅπως τοῦτο φυσικὰ θὰ συνέβαινε μὲ τὴν παρείσφρησιν ἄλλων ἐπιστημόνων εἰς τὸν κλάδον μας. Ἐν ἐκ τῶν κυρίων πλεονεκτημάτων τῆς τοποθετήσεως ἐκεῖ ἐνὸς κτηνιάτρου εἶναι τὸ ὅτι τὸ κοινὸν ἔχει μεγαλυτέραν ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτόν.

Ἐν τούτοις διὰ τὸν κτηνίατρον πληροῦντα τὴν ἀνωτέρω θέσιν δημιουργεῖται τὸ μειονέκτημα τοῦ ὅτι οὗτος ὑφίσταται συχνὰ ἐνοχλήσεις ἐκ διαφόρων ζωοφίλων, διατηρούντων ἐξωτικά ζῶα καὶ μὲ διαφόρους ἐρωτήσεις καὶ αἰτήσεις συμβουλῶν ἢ πληροφοριῶν σχετικὰ μὲ τὴν διατήρησιν τοιούτων ζώων εἰς τὰς οἰκίας των ἢ ἀγροκτήματά των. Παρὰ ταῦτα, τοιαῦται θέσεις εἰς ζωολογικοὺς κήπους δεόν νὰ ἐπιδιώκωνται, ὡσάκις ἢ εὐκαιρία παρουσιάζεται ἢ ὁ ζῆλος πρὸς ἀπόκτησιν εὐρυτέρων γνώσεων ἐπὶ τοῦ καθόλου βίου τῶν ἀγρίων ζώων ἢ τῆς νοσολογίας τούτων εἶναι μέγας. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ ὠφέλεια τοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ κλάδου θὰ εἶναι οὐχὶ ἐγκαταφρόνητος.

5. Κτηνίατροι καὶ Ἐταιρεῖαι Προστασίας Ζώων

Αἱ σχέσεις μεταξὺ κτηνιάτρων καὶ φιλοζώων ἢ Ἐταιρειῶν Προστασίας ζώων ἔχουν ἤδη καθορισθῆ εἰς πολλὰς χώρας δι' εἰδικῶν καὶ ἀμοιβαίων συμφωνιῶν ἢ καὶ διὰ νόμων.

Τὸ ζήτημα τῆς προστασίας καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως εὐζωΐας διὰ τὰ ζῶα, ὡς καὶ τῆς διατηρήσεως αὐτῶν εἰς τὸ ἄμεσον περιβάλλον τοῦ ἀνθρώπου ἔχει σπουδαιότητα σημασίαν, ὄχι μόνον διὰ τὸν κτηνίατρον εἰς τὴν κοινωνίαν ἐνὸς πολιτισμένου κράτους, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ρόλον τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ σπουδαιότης τοῦ ρόλου τῶν ζώων εἰς τὴν κοινωνίαν καταδει-

κνύεται πρῶτον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2 ἀποφάσεως τοῦ 20οῦ Παγκοσμίου Κτηνιατρικοῦ Συνεδρίου διὰ τῆς ὁποίας συνιστᾶται εἰς τὰς κυβερνήσεις τῶν διαφόρων ἐθνῶν ἢ λῆψις μέτρων βελτιώσεως συνθηκῶν φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως ἀνέτου καὶ ἀκινδύνου ταξειδίου διὰ ζωᾶ μεταφερόμενα ἀεροπορικῶς καὶ δεύτερον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 5 τοιαύτης τοῦ ἰδίου Συνεδρίου, ἀναφερομένης εἰς τὴν προστασίαν καὶ διατήρησιν τῆς ζωῆς τῶν ἀγρίων ζῶων.

Εἰς τὰς Η.Π.Α. ὑπάρχουν τέσσαρες κυρίως νόμοι, οἱ ὅποιοι ρυθμίζουν τὴν προστασίαν καὶ ἐν γένει τὸν χειρισμὸν τῶν διαφόρων εἰδῶν ζῶων.

Τοιοῦτοι νόμοι εἶναι: 1) Ὁ νόμος περὶ «ἀνθρωπίνου» τρόπου σφαγῆς ζῶων. 2) Ὁ νόμος περὶ προστασίας πειραματοζῶων. 3) Ὁ νόμος περὶ διατηρήσεως καὶ διασώσεως εἰδῶν ζῶων εὐρισκομένων εἰς τὸ στάδιον ἐξαφανίσεως εἰς τὰς χώρας τῆς καταγωγῆς αὐτῶν καὶ 4) Ὁ νόμος περὶ διατηρήσεως τῶν ζῶων ἐν γένει (προλήψεως τραυματισμῶν, τρόπου χειρισμοῦ, μεταφορᾶς κλπ.). Οἱ κρατικοὶ κτηνίατροι καὶ οἱ ἰδιῶται τοιοῦτοι, καθὼς καὶ ἄλλαι ὀργανώσεις προστασίας ζῶων ἀκόμη καὶ οἱ ἀπλῶς φιλόζωοι πολῖται ἐπιβλέπουν διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων τούτων.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς πρὸς τὰ ζωᾶ ἀγάπης καὶ εἰς ἐκδήλωσιν εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτὰ διὰ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἕκαστος κτηνίατρος εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ αἰσθάνεται ὑποχρέωσιν καὶ ὑπερηφάνειαν νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του προθύμως καὶ ἀμισθὶ ἢ μὲ ἡλαττωμένην ἀμοιβὴν διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν ζῶων ἐκεῖνων, τῶν ὁποίων οἱ ἰδιοκτῆται εἶναι πτωχοὶ ἢ δὲν δύνανται νὰ πληρώσουν. Ἐξ ἀντιθέτου, οἱ κτηνίατροι εἶναι δίκαιον νὰ μὴ ὑποχρεῶνται νὰ πληρῶνουν ἐκ τοῦ βαλαντίου των, εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐν ζῶον ὀδηγεῖται πρὸς θεραπείαν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ φιλανθρωπικῶν τινῶν ἐταιρειῶν ἢ ἄλλων ὀργανώσεων, λόγῳ τραυματισμοῦ τοῦ ζῶου ὑπὸ αὐτοκινήτου ἢ λόγῳ ἄλλης αἰτίας, ὀφειλομένης εἰς πράξεις εὐπόρων ἀτόμων, ἰκανῶν νὰ πληρώσουν.

Εἰς τὴν χώραν μας ὁ περὶ προστασίας ζῶων νόμος χρῆζει ἀναθεωρήσεως ἢ συμπληρώσεως ἵνα προσαρμοσθῇ μὲ τὰς ἐπικρατούσας τὴν σήμερον κανονικὰς συνθήκας καὶ τὰς ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου καὶ τῶν ἡπειρωτικῶν συγκοινωνιῶν ὑπαγορευομένας τοιαύτας.

6. Κτηνίατροι καὶ Βοηθοὶ (Νοσοκόμοι Κτηνῶν)

Ἄρχικῶς ἡ δραστηριότης τοῦ κλάδου μας ἐβασίζετο ἐν πολλοῖς εἰς χειρωνακτικὴν ἐργασίαν. Μὲ τὴν ἀνδρωσιν ὅμως τοῦ ἐπαγγέλματός μας καὶ τὴν σημειουμένην ὀσημέραι ἐπιστημονικὴν πρόοδον καὶ τὴν τεχνολογικὴν βελτίωσιν, τὸ ἔργον μας τείνει νὰ καταστῇ διανοητικὸν μᾶλλον παρά χειρωνακτικόν. Διὰ τοῦτο ἡ ἐπικουρικὴ βοήθεια δύναται νὰ προσφέρῃ μεγάλα πλεονεκτήματα εἰς τὸν κτηνίατρον τῆς σήμερον.

Μέχρι πρό τινος ή παροχή τοιούτου είδους έργασίας δέν είχεν εκτιμηθί έπαρκώς και τοϋτο λόγω τοϋ φόβου, ότι τὰ πρόσωπα τὰ εκπαιδευθέντα προς τόν σκοπόν τοϋτον θά ήδύναντο νά διαφύγουν από την επίβλεψιν και τόν έλεγχον τών κτηνιάτρων. Η αντίδρασις αυτή ηδξάνετο και εκ τής άβεβαιότητας και άμφιβολίας τοϋ κατά πόσον θά ήτο δυνατόν νά καταβληθί ίκανοποιητικός μισθός εις τοιούτους βοηθούς, έχοντας έστω και μερικην πανεπιστημιακήν μόρφωσιν. Έν τούτοις, ή βελτίωσις τής εξασκήσεως τοϋ κτηνιατρικού επαγγέλματος, τὸ πολύπλοκον τοϋ χειρισμοϋ και τής εξασκήσεως τής νεωτέρας κτηνιατρικής έπιστήμης, ως και ή εξύψωσις τοϋ μορφωτικού επιπέδου τών πελατῶν τοϋ κτηνιάτρου, οί όποιοι την σημερον άπαιτοϋν την χρήσιν τελειοποιημένων και εξαιρετικής άποτελεσματικότητας μέσων προς εξυπηρέτησιν των, συνετέλεσαν συνεργειστικώς εις την άποσόβησιν τοϋ κινδύνου τούτου.

Τὸ ζήτημα τής χρησιμοποίησεως νοσοκόμων κτηνῶν εις την Ελλάδα δέν είναι και πολὺ νέον διὰ τὸ επαγγέλμα μας. Πρώτη ή στρατιωτική ύπηρεσία μας είχεν εγκαινιάσει τόν θεσμόν τοϋτον κατά τόν Α΄ Παγκόσμιον πόλεμον διὰ συντόμου εκπαιδεύσεως τοιούτων βοηθῶν προς εξυπηρέτησιν τών μεγάλων άναγκῶν τοϋ στρατοϋ, χρησιμοποιοϋντος τότε άποκλειστικώς ζῶα διὰ τὰς μετακινήσεις του.

Εις τὰς Η.Π.Α. ή εκπαίδευσις τοιούτων βοηθῶν ήρχισεν εις την πολιτείαν τής Νέας Υόρκης κατά τὸ 1963, καθ' όν χρόνον τὸ ζήτημα τής δυνατότητος εϋδοκίμου χρήσεως μιᾶς τοιαύτης καινοτομίας διὰ τὸ μέλλον τοϋ κτηνιατρικού επαγγέλματος άπετέλει αντικείμενον έρεϋνης εις τὰς κτηνιατρικὰς σχολὰς τοϋ Πανεπιστημίου τής Καλιφορνίας και τοϋ Όχάϊο.

Η άρχική αντίδρασις έναντίον τοϋ θεσμοϋ τών νοσοκόμων κτηνῶν (Animal Technicians) προήλθε κυρίως εκ τών κτηνιάτρων μεγάλων ζῶων εις τέσσαρας μόνον πολιτείας. Μετά τὸ 1964 όμως τὸ ενδιαφέρον διὰ τοϋς νοσοκόμους κτηνῶν ηδξήσε καταπληκτικώς. Η αίτία τούτου ώφείλετο εις την ύπαρξιν ίκανῶν χρηματικῶν ποσῶν δι' εκπαιδευτικούς σκοποὺς και εις την έπιτυχή χρησιμοποίησιν τών πρώτων νοσοκόμων, ως βοηθητικοϋ προσωπικοϋ εις τὰς έρεϋνας βιολογικῶν έπιστημῶν εκτελουμένας εις τὰ διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα, εις τὰ όποία πειραματισμοί επί ζῶων διεξήγοντο εις μεγάλην κλίμακα. Βραδύτερον αί διάφοροι κτηνοτροφικαί όργανώσεις βοοτροφίας, πτηνοτροφίας, γαλακτοκομίας κλπ. έξεδήλωσαν μέγα ένδιαφέρον διὰ την εκπαίδευσιν τοιούτου βοηθητικοϋ προσωπικοϋ.

Έν αντιθέσει προς τοϋς κτηνιάτρος μεγάλων ζῶων, οί τοιοϋτοι μικρῶν ζῶων έδέχθησαν έξ άρχής την ιδέαν ταύτην μετ' ένθουσιασμοϋ, διότι διείδον την δυνατότητα τοϋ θεσμοϋ τούτου εις την εξύψωσιν τοϋ επαγγέλματός των και την παροχήν καλλιτέρας ύπηρεσίας εις τοϋς πελάτας των. Διὰ τών νοσοκόμων είναι δυνατόν νά πραγματοποιηθί ή άπελευθέρωσις τών κτη-

νιάτρων ἀπὸ τὰ διάφορα εἶδη λεπτομερειακῆς ἐργασίας, ἡ ὁποία δημιουργεῖ χρονοτριβὴν καὶ καταπόνησιν καὶ ὡς ἐκ τούτου καταλήγει εἰς τὴν μείωσιν τῆς ἀποτελεσματικότητος τοῦ κυρίου ἔργου αὐτῶν.

Ὡς βασικὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν υἰοθέτησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τούτου τὴν σήμερον θεωρεῖται ὁ ἐπακριβὴς καθορισμὸς τῶν καθηκόντων τῶν καὶ τῶν μαθημάτων ἐκπαιδεύσεως καὶ ἡ λῆψις νομοθετικῶν μέτρων πρὸς περιορισμὸν καὶ ἔλεγχον κακῆς χρησιμοποίησεως αὐτῶν. Σήμερον εἰς τὰς Η.Π.Α. ὑπάρχουν ἄνω τῶν 46 ζωϊκῆς τεχνολογίας προγραμμάτων, διαρκείας 2 καὶ πλέον ἐτῶν. Ἐκ τούτων 12 ἔχουν ἀναγνωρισθῆ ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Κτηνιατρικῆς Ἑταιρείας. Σχετικαὶ ἔρευναι ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐξερχομένων κατ' ἔτος ἐκ τῶν σχετικῶν σχολῶν φέρει εἰς φῶς τὴν ὑπαρξίν μιᾶς ἀναλογίας 2 νοσοκόμων κτηνῶν πρὸς 3 ἀποφοιτοῦντας ἀπὸ τὰς κτηνιατρικὰς σχολὰς κατ' ἔτος. Ἐξ αἰτίας τούτου ἐδημιουργήθη ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸν θεσμὸν τοῦτον, δι' ὃ καὶ ἐφαρμόζεται αὐστηρὰ ἐπίβλεψις ἐκ μέρους τῶν κτηνιάτρων ὡς πρὸς τὴν ἐγγραφὴν, ἐκπαίδευσιν καὶ ἐπαγγελματικὴν δραστηριότητα τῶν τοιούτων βοηθῶν.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ λελογισμένη χρησιμοποίησις τοιούτων νοσοκόμων κτηνῶν ὑπὸ ἰδιωτῶν κτηνιάτρων ἢ ὑπὸ τῶν κρατικῶν κτηνιατρικῶν ὑπηρεσιῶν δύναται, κατὰ τὴν γνώμην μας, ν' ἀποβῆ ἐπωφελῆς. Ἐξ ἄλλου, τοῦτο θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς δραστηριότητος τοῦ κτηνιατρικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ εἰς ἄλλους τομεῖς. Χρειάζεται ὁμως βαθεῖα μελέτη τοῦ ζητήματος τούτου ὑφ' ὄλων τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων, τῆς Ἑλληνικῆς Κτηνιατρικῆς Ἑταιρείας, τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς καὶ τῶν κτηνιατρικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τούτου.

Σκόπιμον τυγχάνει, ὅπως αἱ ἐνέργειαι ἡμῶν διέπονται ὑπὸ τὸ πνεῦμα συνέσεως, ἀλλὰ καὶ τοιούτου αἰσιοδοξίας, δι' ἓν λαμπρὸν μέλλον τοῦ κτηνιατρικοῦ ἐπαγγέλματος.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Αἱ ἐκ τῆς προόδου τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας δημιουργηθεῖσαι νέαι συνθήκαι καὶ δι' αὐτῶν κανονικαὶ μεταβολαί, ἔσχον δραματικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ κτηνιάτρου. Αἱ ὑποχρεώσεις αἱ ἀναγόμεναι εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν κτηνίατρον καὶ τὴν ὀργάνωσίν του εἶναι ἀπαραίτητοι πρὸς διατήρησιν τῆς ἐνότητος, τοῦ γοήτρου καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας του ὡς πρὸς χαλύβδωσιν ἐνὸς ἀνεξαρτήτου καὶ καλῶς αὐτοκυβερνωμένου ὀργανισμοῦ.

Ἐκ παραλλήλου τὰ καθήκοντα τούτου ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ περιλαμβάνουσι τὴν εὐσυνείδητον ἐκτέλεσιν τοῦ ἐπαγγέλματός του μὲ γνώμονα

τὰ ἠθικώτερα καὶ ὑψηλότερα ἰδεώδη, τὴν ἐπίβλεψιν πρὸς ἀποφυγὴν κακῆς χρησιμοποίησεως φαρμάκων καὶ χημικῶν συνθέτων, ἐπιβλαβῶν εἰς τὰ ζῶα καὶ δι' αὐτῶν εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὴν ὀργάνωσιν ομάδων κτηνιάτρων μὲ διαφόρους ἐπαγγελματικὰς ἐπιδεξιότητας, τὴν προληπτικὴν κτηνιατρικὴν καὶ ἐν γένει τὸν προσανατολισμὸν πρὸς τὰς δημιουργουμένας ἀπαιτήσεις ἢ ἀνάγκας τῆς κοινωνίας.

Ἐκτὸς τοῦ ἀρχικοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ τῆς κτηνιατρικῆς, αἱ σημεριναὶ ἐπιδιώξεις αὐτῆς δέον νὰ περιλαμβάνουν: τὴν παραγωγὴν πειραματοζῶων καὶ τὴν κτηνιατρικὴν περίθαλψιν αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν τοιαύτην τῶν μικρῶν οἰκιακῶν ζῶων, ὧν ὁ ἀριθμὸς βαίνει αὐξανόμενος, τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς βιολογικὰς καὶ βιοϊατρικὰς ἐρεῦνας, τὴν ἐπὶ λογικοῦ τιμήματος ἀνάληψιν ἐτησίας ὑγιεινῆς περιθάλψεως ἀγελῶν ζῶων, τὴν ρασιοναλιστικὴν χρῆσιν μεθόδων θεραπείας καὶ τὸν περιορισμὸν τῶν ἐξόδων αὐτῆς καὶ γενικῶς τὴν αὔξησιν τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν ἐπεμβάσεων πρὸς πληρεστέραν ἱκανοποίησιν τῶν πελατῶν καὶ διὰ τούτου τὴν βελτίωσιν τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀπαιτήσεων καὶ ἀμοιβῶν.

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ καθήκοντα, τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῶν γνωστῶν βασικῶν κτηνιατρικῶν εἰδικότητων, αἱ ὁποῖαι ἀποσκοποῦσιν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ, ἄλλαι ἐπαγγελματικαὶ ὑποχρεώσεις ἐν σχέσει μὲ τὴν ζωοεπιστήμην, τὴν τεχνητὴν σπερματέγχυσιν, τὴν ἐπέκτασιν καὶ τὰ τῆς δημοσίας υγείας ζωτικὰ ζητήματα, τὸν ἔλεγχον βιολογικῶν προϊόντων καὶ ἰδιοσκευασμάτων, τὴν ἔρευναν εἰς τὸν τομέα τῆς βιολογίας, ἀποτελοῦν τὴν σήμερον ἀρμοδιότητάς, αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ζωτικαὶ διὰ τὸ μέλλον τοῦ κτηνιάτρου καὶ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ.

Τέλος ἀναφέρεται τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων τοῦ κτηνιάτρου μετὰ τῶν μελῶν τῆς ἐπιστημονικῆς κοινότητος, ὡς καὶ τὸ τῆς σκοπιμότητος τῆς δημιουργίας βοηθῶν κτηνιάτρων πρὸς ἀνακούφισιν τούτων ἐκ τῶν πολλῶν ἀσχολιῶν.

